

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 2800 Cor.
Pe jumătate an . . . 1400
Pe 3 luni . . . 700
Pe o lună . . . 240

Pentru România și
străinătate :

Pe un an . . . 400 — franci.

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Arad, Strada Nr. 1.

INSCRIȚIUNILE
se primesc la administra-
ția.

Mulțumite publice și fo-
deschisă costă șirul 20 00.

Manuscrisurile nu se în-
apociază.

Spre orientare!

Cu câteva zile în urmă, „Drapelul”, organul lugejan al partidului nostru național, în o serie de articole a ridicat o seamă de chestiuni de interes vital pentru politica partidului nostru și a indicat soluții cari au nemerit toate cercurile noastre. Până la o apropiată ocaziune ne mărginim de data asta să resumăm lapidar concluziunile la cari a ajuns autorul acestor articole și să ne facem observațiile ce se impun în modul cel mai imperios din punctul de vedere bine lămurit al intereselor noastre politice superioare.

„Drapelul” crede, că programul nostru național, așa cum ne-a rămas în precizarea ce i s-a dat la 1881, nu mai răspunde exigențelor politice de azi. În consecință, indică necesitatea unei adaptări a programului la exigențele zilelor noastre.

Pornind apoi dela falșă premisă, că prin intrarea lui în activitate parlamentară, partidul nostru a părăsit linia de intransigență a atitudinii sale din trecut — părăndu-i-se chiar natura luptelor parlamentare purtate de deputații noștri rezultată din acest criteriu — crede în necesitatea unei schimbări a atitudinilor noastre în senz transacționist, pentru o mai reală și mai efectivă înaintare spre împlinirea revendicărilor noastre. Credința aceasta și-o întemeiază și pe faptul că în sânul maselor maghiare se pot observa în timpul din urmă anume curente și grupări mai favorabile nouă și având sortile viitorului.

Față de aceste păreri datorite unei inspirații puțin norocoase în situația noastră de azi și proprii numai să aducă multă răpăceală în opinia noastră publică, trebuie să constatăm, spre lămurirea și orientarea tuturor soldaților credincioși ai partidului, următoarele :

Partidul nostru național nu cunoaște de altă exigențe unei vieți naționale românești libere, în senzul desăvârșit al cuvântului și crede în tărie, că aceste exigențe sunt sintetizate deplin în programul dela 1881. Acest program deschide cele mai întinse terenuri de muncă națională pentru toți membrii partidului și în consecință, pretinsa necesitate a unei adaptări la „exigențele de azi”, e, în cel mai bun caz, lipsită de orice temei logic.

Prim intrarea deputaților noștri în luptă parlamentară n'a fost părăsită linia de intransi-

gigență a atitudinii din trecut, ci, dimpotrivă, demarcată în mod cu mult mai luminos această linie. Pentru că solicitarea desideratelor noastre prin lupte parlamentare, nu poate să înscumneze încă introducerea unui spirit transacționist în ce privește atitudinea partidului nostru. — luptele deputaților noștri inspirându-se numai și numai din programul partidului. Și noi numim intransigență spiritul acestui program și nu cunoaștem alta. În consecință, sântem ferm convinși, că numai călăuzite luptele noastre de acest spirit vor putea să realizeze toate idealurile noastre naționale, — fie cât de târziu.

Că ce nevoie ar avea partidul nostru de o atitudine în senz transacționist, când potrivnicii noștri nu sunt numai tot atât de statornici în „intransigența” lor față de noi, ca și în trecut, ci de-adreptul „transcendentali”, (cum i-a numit, perfect, Eminescu), — căci neagă până și dreptul nostru la existență națională, — mărturisim, că nu înțelegem... Și nu înțelegem îndeosebi astăzi, când cursul mare al politicii monarhiei ne spune, că de mult, înțelepciunea politică, nu ne-a indicat mai precis atitudinea pe care o respectă azi conducerea partidului nostru.

Oricât de mult ar durea, deci, suntem nevoiți a constata, că atât „Drapelul”, cât și „Gazeta Transilvaniei”, — care s'a făcut ecoul părerilor din „Drapelul” — au făcut un rău serviciu intereselor noastre politice și, în acelaș timp, unul bun transfugilor noștri, cari au primit astfel un neașteptat stimulent în criminala lor muncă de distrugere.

Suntem convinși, că n'a fost nimic mai departe de intențiile numitelor organe ale partidului, decât acest nebanuit stimulent și că nu vor considera aceste declarații ale noastre decât ca provenite din datoria ce ni-se impune de-opotrivă tuturor. Și oricât de aspră unori această datorie, ea pornește din o înaltă iubire pentru interesele noastre românești și pentru toți căți luptă sub acelaș drapel cu noi.

Sinoadele bisericei ortodoxe

Au reușit guvernele șoviniste mai proaspete să facă adânci spărturi în toate cetățile care adăpostesc sufletul românesc : în școala noastră săracă, — culminând navală prin faimoasa lege a contelui Apponyi. — iar în biserică prin congrua cea făcătoare de minuni, cea îmblânzitoare de caractere.

Amestecul statului prin congruă în biserică noastră și prin legea lui Apponyi în școală l-am primit mai mult de nevoie — și am fi fost îndreptățiți să-l pretindem dacă iel nu venea în numele pretențiilor naționale a tot acaparatoare. Dupăce însă nu ne-am putut lipsi de el, trebuie să-l socotim precum este, dreptul nostru — să-l pretindem!

Iar asta o putem face astăzi numai opunând cuvenita rezistență șovinismului maghiar, tăind calea pretențiilor „națiunii” în biserică și școala noastră — adăpostitoare a sufletului național.

Prin banii statului, cari, la urma urmei, dela noi ne vin nouă, guvernele șoviniste urmăresc coruperea persoanelor... Ajutorul bagatel de 100.000 coroane dat de guvernul coaliției celor 3 consistoare ortodoxe române e destinat numai persoanelor și prin acest dar destul de modest pentru o biserică de 1.800.000 credincioși, față, spre pildă, de ajutorul de 5.000.000 primit de biserică protestantă, statul, dacă nu reușește să-și facă creaturi în biserică noastră, speră și, din nenorocire, reușește adeseori, să sugrume orice pornire spre activități menite pentru binele național al celor păstoriți.

Atunci însă, când, din fericire pentru noi și biserică noastră, persoanele nu vreau să slujească scopurilor de cucorire ale maghiarismului în numele căruia lucrează toate guvernele acestei țări, ajutorul se taie unuia ori altuia, cum de altfel ne e dat să înregistrăm cazul revoltător al d-lor Ciorogariu și V. Goldiș, cărora li-se retrag acum salariile în sumă de 8920 cor.

Sinoadele sunt chemate a face cu hotărâre față, măcar acum în ceasul al 12-lea, acestor stări insuportabile cari tind să se înrăutățească din an în an și cari numai prin aceea că sunt îngăduite din partea noastră măresc îndrăsneala vrăjmașului. Biserica trebuie să răspundă energic pentru ca să primească guvernul, odată pentru totdeauna, convingerea, că sunt anumite lucruri sante, de cari nu se poate apropia. Afirmarea tot mai accentuată a caracterului național al bisericei noastre în fața amestecului nelegiuit al tuturor guvernelor se impune — iar servitorii medești ai bisericei din sate și noi toți credincioșii vom fi datori să urmărim exemplul, ne vom supune cu plăcere, va trebui să ne supunem

porunci care ne vine prin pildă dela o înaltă corporație bisericască. Procreția noastră, în ale cărei rânduri individualitățile luminoase, pe cari le-au avut alte generații, se împușcă — e datoră să se recalească.

Și nu prin sacrificiile unor singuratici rămași, împotriva tuturor vicisitudinilor vremii întregi ai neamului lor, ci prin jertfa tuturor se poate birui.

Este momentul suprem pentru o reculegere — și sinoadele prin activitatea lor, pe care o dorim bogată și rodnică, sunt chemate să facă începutul unei regenerări în viața noastră bisericască și școlară.

Experiențele trecutului recent ne-au dat trista dovadă, că înalții noștri păstori nu mai privesc spre țarma lor cu iubirea și încrederea care a trezit în sufletele părinților noștri hotărâre din cele ce lasă urme în paginile istoriei și că în momente de primejdie pentru biserică, pentru naționalitatea noastră așteptăm înzadar un semn dela Ei.

Semne de viață nouă se cer dela acei cari pot să tresară de viață. Discuții isvorite dintr-o serioasă preocupare pentru interesele bisericști și școlare ale poporului nostru dorim să îmbogățescă activitatea sinoadelor celor trei diecese — și soluții nerocoase pentru deslegarea atâtor probleme, pe care amestecul dușman nu pregetă a le încâlci — apoi **fapte**.

Pentru a contracara acțiunea nefastă a inspectorilor de stat în școala noastră primară, sinoadele diecezane s'ar cuveni să se gândească acum serios la creierea inspectoratelor școlare, cari veghind asupra bunului mers al învățământului vor putea să și apere părăsita noastră școală și pe servitorii ei.

Dorim apoi ca trădătorii de neam și toate sufletele palide din sânul sinoadelor să simtă pe lângă hotărârea nestrămutată a celor vrednici pentru muncă națională disprețul cuvenit și ura noastră pe cât de puțin evanghelică, pe atât de legitimă.

Lumină, credință tare și hotărâre pentru fapte măruntoase așteptăm dela sinoadele celor trei dieceze ortodoxe.

INTERNE

**Dr. C. STERE, ne trimite următoarele:
Doamne Director!**

Continuau să primesc felicitări din partea fratilor din Ardeal și Ungaria, cari cu mare stăruință îmi dau titlul de „împăciuitor”. Deși aceste felicitări sânt în mare parte nemeritate. Vă rog să dați ospitalitate acestor rinduri cu să-mi exprim mulțumirile mele adânci pentru cinstea ce mi-se face.

În realitate însă nu sânt un făcător de minuni, și desigur eforturile mele nu ar fi dat nici un rezultat dacă nu aş fi întâmpinat atâta bună bună-voință și în același timp, atâta simțire românească la toți fruntașii noștri, cum sânt D-nii E. Mihail, R. Clorogariu, L. Maniu, Alex. Falda, Aurel Vlad, Oct. Goga, V. Goldis, Raicu, etc. etc.

Întreptuinii și simțului lor de datorie se datorește în primul rând, pacea din Arad. De altfel, eu cei mai mulți dintre dânzii mă leagă o veche prietenie, ceea ce mi-a și îngăduit să întărim cu succes.

Primiți, Doamne Director, etc.

Iași, 10 aprilie 1912.

C. Stere.

Ședința Camerii. În mijlocul unui interes mai scăzut s'a continuat și în ședința de azi obstrucția tehnică. Discuția la reformele militare a fost deci din nou zădărnicită.

La sfârșitul ședinței deputatul Polónyi Géza a interpellat pe primul ministru în chestiunea stărilor din Croația, precum și în chestiunea manifestului regal dela 29 martie, cerând destăinuirea punctelor de vedere cari au necesitat procedul de reacționare a guvernului.

Absolutismul din Croația. Consentul politicienilor austriaci *Tizner* a publicat în fața interesant articol în ziarul „Zeit”, despre absolutismul din Croația. În acest articol documentează că întrucât camera croată, în decurs de 3 luni dela dizolvarea ei nu e pusă în poziția de ași trimite deputații săi în camera maghiară, în acest caz e violat capitulul 34 din pactul maghiaro-croat dela 1867. Nefiind reprezentată Croația în parlamentul din Budapesta, camera maghiară nu mai poate fi considerată de egală cu Reichsrathul, ba această cameră nu mai e în poziția legală de a trimite delegați, deci convocarea delegațiilor în acest caz

este ilegală. Ca chestia aceasta constituțională se va ocupa și Reichsrathul, desi ori cât de răcoare le este maghiarilor, ca Reichsrathul să se ocupe de chestiile lor interne, parlamentul austriac va fi silit din punct de vedere juridic a se ocupa de absolutismul din Croația.

Delegațiile. Delegațiile vor fi convocate pe 25 l. c. Atât durată ședințelor, cât și ordinea obiectelor de discuție se va fixa în o consfățire ce va avea loc duminică ca vino în Viena și care va lua parte contele Khuen și miniștrii comuni. În ședințele delegațiilor, mai mulți delegați din partidul creștin-social vor aduce în discuție chestia suspendării constituției croate.

Învățătorii de stat contra sovinișmului. Citim în ziarul „Deutschbungarischer Volksfreund” de sub conducerea distinsului naționalist german Victor Orendi Hemmenau, un raport de mare interes despre salarizarea și soarta învățătorimii despre atitudinea învățătorimii argorești față de sovinișmul practicat în școlile populare.

Câtă vreme statul de oficiantii mai înalți și săi se îngrijeste dându-le salare relative bun 32.000 de învățători sunt lăsați în grația sau în grația guvernului și trebuie să se mulțumească cu un salar de cerșitori. Învățătorii, cari au să învețe câte 80—100 de școlari primesc, după un lung timp de serviciu ca suplente fără salar, numai 300—1000 cor. învățătorii suplentei 400—600 cor. ba nu e raritate nici profesorul care după un serviciu de 20—25 ani trebuie să fie mulțumit cu un salar de 1400—2400 cor. Pe lângă aceasta învățătorul trebuie să tremure veșnic, că și va pierde pânea. Și vai de acel învățător, care nu poate câștiga la școlari succesul cerut „în limba de la maghiară”, cerut de legea apponyană! Și dacă e în stare de a infiltra școlărilor „în mod necient” cunoștința limbii maghiare este la moment suspendat și trebuie să se bucură, dacă nu e pe în cercetare pentru o „ținută dușmănoasă statului”. Numai în anul trecut s'a întâmplat că au fost suspendați 233 învățători și 28 învățătoare; iar un fost pedepsiți de judecători. Stările acestea au produs în învățătorimea ungurească de stat o lamentare mare.

În adunarea generală a reuniunii învățătorilor din întreaga țară, ținută în Budapesta la 12 luni curente, s'a dat expresiune acestui spirit de nemulțumire 8000 de învățători prezenți. Ajungând în urma alegării de președinte a învățătorimii cu sentimente radicale, esaban, — un comitet radical în fruntea reuniunii, adunarea generală a luat următoarele decizii:

Pe foștii miniștrii de instrucție Wlassics și Apponyi reuniunea îi șterge dintre membrii săi de onoare.

Întreagă învățătorimea își exprimă dorința

Alioșa „Oala”

De Leo Tolstoi

Alioșa era fratele cel mai tinar. El căpătase porecla „Oala”, fiindcă se împiedecase și stăcise o oală cu lapte, cu care-l trimise mamă-sa la crăsnic. Mamă-sa îl bătu pentru asta. Iar copiii începură să-l năcăjească cu oala. De aici i-a rămas numele de „Alioșa „Oala”. Alioșa era mic, slab, prostolan; urechile-i stăteau ca două linguri și nasul era mare afară din cale. Copiii ziceau, că Alioșa are un nas, ca un crastavete. În sat era școală, ecctel însă, pentru Alioșa, era foarte greu și el nici nu avea vreme de învățat. Fratele lui cel mai mare slujba la un negustor în oraș și Alioșa începuse de mic să ajute tatălui său. Era numai de șase ani și umbla cu fetela să păzească oile și vacile la câmp; crescând mai mare păzea caii ziua-noaptea. Cu douăprizecuni ani ara la câmp și umbla cu carul. Putere mare n'avea, dar era deprimat bine la toate. Era vesel totdeauna. Copiii își băteau joc de el, dar el tăcea, ori râdea de vorbete lor. Când îl înfrunta tatăl-său, iară tăcea și asculta, pe urmă zăbăbea și lucra mai departe.

Alioșa era de nouăsprezece ani, când îl duseră pe fratele său la miliți. Tatăl lui botâni să-l ducă pe el de singur la negustor în locul frate-său. Alioșa căpătă cismele vechi ale frate-său, căciula și zăbunul tatălui său și îmbrăcat așa l'a dus în oraș. El nu se putea bucura din destul, că bineci sed hainele.

Negustorul însă nu era mulțumit cu înfățișarea lui. Eu gândeam, zise el, examinând pe Alioșa, că-mi aduci în locul lui Simion un om, când colo, îmi aduci un nevoiaș! Cu să încep eu el?

„Dar el știe toate știe prinde caii, îi mână, unde trebuie, și lucră bucuros. Faro numai slab, dar e vâjnos, și înainte de toate are voie de lucru și e tăcut.”

„Bine, bine. Să vad, ce poate. Lasă-l aici.”

Alioșa intră în slujbă la negustor.

Familia negustorului nu era mare: soția negustorului, mama ei, bătrână, un fecior mai bătrân, însurat, care avea o creștere simplă și ajuta tatălui în negoț, mai era un al doilea fecior, învățat, care mănușise gimnazul și umbla la universitate, de unde însă a fost dat afară și acum trăie acasă; însărcinat mai era o fată, care cerceta gimnazul.

Alioșa nu era plăcut la început — avea părțile de tot țărăncăscă: hainele lui erau proaste, n'avea apucături frumoase, zicea la toți „tu”. Începând însă să luă din dădă cu el. El își îndulchise lucrul și mai bine ca frate-său, și toate le făcea bucuros și furtiv. Și zăbăbea, și dădeau tot felul de lucruri, pe cari le făcuse cu mâna și bucuros și mergea neîntreput de la un lucru la altul. Înlocuind, ea acasă, i-se începuse acasă lui Alioșa, și la negustor, toate lucrurile. Cu cât lucra mai mult, cu atât i-se dădeau mai multe. Și zăbăbea și făcea, feciorii, comul, buclăreasa — toți îl trimiteau aceluși aici, același dădeau, și-i dădeau tot felul

de lucruri. Li ziceau într'una: „Aleargă, frate, colii ori „Alioșa, fă asta!” — „Alioșa, ai uitat cartea cum se poate?” — „Bogă de scamă, Alioșa, struțiști asta!”

Și Alioșa fugea încolo și înapoi, isprăvindu-se înse porunca, nu uita nimic, găsea vreme pentru toate, și umbla tot zămbind.

Ciubotele frate au le-a rupt încurând, negustorul îl dojeși, că umbla cu ciubote rupte și picioarele goale. Și cumpără la târg nouă ciubote pentru el. Ce e drept, Alioșa se bucură de nouă ciubote, picioarele însă îi erau tot cele vechi și seara îl durcau de alergătura neîntreruptă și n'avea să-l năcăjească pe picioare. Alioșa se temea, că tatăl său se va mânia, când va veni să ridice căciula și va afla, că negustorul i-a cumpărat ciubote de hânie lui.

Luna se scula Alioșa înainte de revăzări zilei, tăia lemne, mătura curtea, da de mâncat, adăpa calul și vaca.

Aprindea apoi focul în sobă, curăția ciubotele, aşeza samovarele și le curăția, până îl chemau să scoată valurile de stufe, ori îi porneau buclăreasa să fiământă pânea și să spele castroanele. După aceea îl trimiteau în oraș, aceluși cu o cărușă, să aducă fata din gimnaziu, ori să aducă pentru bătrâna unt de lemn.

„Unde ai stat arăta, blăstămatule? Și stăci când nu e ai stat altul. Și de ce să se ducă și Alioșa să aibă îndată. „Alioșa, ascultă, Alioșa. Și Alioșa alerga în toate părțile.

Alioșa lua din junot mergând și, tar avea

pentru o reformă a legii electorale drepte, pentru ea consideră și pe naționalități și pe lucrătorii de cetățeni cu aceleași drepturi, al acestui patrii.

Pretinde un salariu drept și corespunzător stărilor învățătorești și muncii împlinite de învățători.

Adunarea a mai declarat, că nu va mai primi cu tăcere măsurile nedrepte care se iau pentru „succesul nesuficient” în instruirea limbii maghiare.

Lacrimi mincinoase — serie „libertății” — varșă Ciugăii din Deva, prin unele foi din Pesta și din Deva. Să plângă că le merge rău, că nu pot trăi, că le pare rău că au venit din Bucovina, și că multe familii să pachetează să se întoarcă în țara părăsită, — că aici nu-i modru de a trăi!... Dăm rămas că s toate lacrimi mincinoase. Voesc prin aste să silească statul a le ierta datoria ce au luat asupra lor la cumpărarea locului și a casei, — socotite și așa ca de pomână. Și inimile „patriotice” dela Pesta să vor înduioșa, vor șterge datoria, și atunci Ciugăii iar vor fi pe pace și nu vor mai plânge de sărăcie!

Situația politică. Cabinetul Khuen s'a dovedit din nou neputincios față de opoziție. În Viena se pretinde dela guvern ca delegațiile să voteze nu numai indemnitatea ei și bugetul comun, fapt care îngreunează și mai mult poziția lui Khuen. Domnitorul nu voiește să sacrifice pe ministrul de războiu, pe Auffenberg, pentru a ușora situația lui Khuen față de partidul său. E știut că contele Khuen promisese partidului înlăturarea lui Auffenberg și din această cauză fracțiunea din partidul muncii, care gravitează spre Tisza, nu a mulțumit câtuși de puțin cu Khuen, mai ales, că nu-i aprobă nici tactica urmată în contra opoziției. Această fracțiune pretinde dela contele Khuen luarea celor mai energice măsuri în contra obstrucției. Aceste pretențiuni și le-au formulat într-o cerere adresată contelui Khuen. Din toate acestea se vede că criza guvernamentală din nou e acută, cu atât mai vârtos, că pasirea energetică din cameră a vicepreședintelui Beöthy a avut de rezultat apropierea partidului kossuthist de cel justhst.

Partidul kossuthist ca să-și repare greșala comisă prin pactarea cu Khuen, caută să apară și mai intransigent decât chiar cel justhst. În conferința ținută joi seară acest partid a decis să se solidarizeze cu acei deputați, pe cari comisiunea de imunitate i-ar exclude dela ședințele camerei pentru vre-o abatere dala regulamentul camerei; impunând acelor deputați că chiar în contra deciziunilor aduse de comisiune să se prezinte la ședințele camerei.

Deci ne putem aștepta la noi scandaluri patriotice în camera maghiară.

Criza religioasă.

— În atențiunea sinoadelor eparchiale. —

Astăzi se întrunesc sinoadele eparchiale. Reprezentanții clerici și mireni ai obștei române se vor întruni astăzi epre a discuta și promova toate interesele organizației noastre cultural religioase.

Profităm de această ocazie spre a semnalăm o problemă de viață și de moarte pentru biserica noastră, o problemă care a fost necontenit ocolită până acuma dar care trebuie atacată cu toată energia, cât mai curând, dacă nu voim să azistăm la un dezastru moral al bisericii noastre.

Toată lumea știe, că de un șir de ani, biserica noastră, mai ales în părțile marginase și în deosebi în dieceza Aradului, este hantuită de o sectă eminentemente anarhică, față de organizația noastră eclesiastică, și care câștigă din ce în ce mai larg teren, subminând din temelie unitatea instituției noastre religioase naționale. Aceasta este secta *baptiștilor*.

Doctrina ei nu este un secret pentru nimeni căci partizanii ei, mai ales printre români, se numără cu miile. De urmările ce le poate avea lățirea ei, fiecare își poate da seamă. Ea este cu mult mai gravă decât toate ordonanțele ministrilor unguri, decât toate decretalele samavolnice, căci constă în înstrăinarea morală a sufletului românesc de unitatea neamului. Adepții ei se lătesc văzând cu ochii. Aproape toate satele sunt atinse, până chiar aci în centrul diecezii noastre. Ea face ravagii cumplite.

Ziarele maghiare care au înțeles importanța ei pentru slăbirea organizării noastre național jubilează. Nu mai mult decât zilele trecute „Budapesti Hirlap” își freca mânele de bucurie în fața răspândirii neașteptate a acestui curent antinațional în masa poporului român.

Iar noi ne uităm cu o nelămurită groază în fața primejdiei cu mâinile cruciș.

Se întâmplă adeseori că organizațiile cuprind de inerție, în dorința de a ocoli ceasul de supremă sfortare necesară pentru a se mântui de primejdia ce le amenință în existența lor, să recurgă la această politică, de a nu vedea răul crezând că astfel vor scăpa de răspundere.

În cazul nostru special mai este și o altă împrejurare care îndeamnă spre ocolirea răului. Anume, că răul acesta nu provine din afară, dela aceia, dela care suntem obișnuiți a aștepta toate loviturile. Pentru acest rău nu putem învinovăți pe nimeni, pentru că *vinovăția este de partea noastră*. De astă dată nu putem striga împotriva altora.

Dar tocmai pentru că și răul provine dela noi și vindecarea atărnă numai dela energia noastră, trebuie să vorbim deschis.

Oricât am ocoli adevărul, sfortarea ce incumbă trebuie făcută. — Adevărul stă astfel:

Baptizmul este un fenomen, din multe altele, pe care le simțim, dar care încă nu au căpătat forme atât de drastice și de concrete, ale decadenței ce se observă în spiritul factorilor eclesiastici.

Asemenea mișcări se ivesc și află răsunet în biserică numai în momentele de slăbire ale spiritului lor, când organele ei nu mai corespund îndatoririlor misiunii lor.

Tăraniii carl se strâng în case de rugăciune, în întruniri biblice, sunt mânați acolo de sete lor pentru o viață idealistă, pe care nu și-o mai pot satisface dela izvoarele de până acuma, pentru că factorii care reprezintă aceste izvoare, au cu totul alte preocupări decât acelea reclamate de nevoile pastoriilor lor.

Cavintele interesate sau sincere ale aceluia care cantă să-i rupă dela sânul instituției sub al cărui adăpost sufletesc stau de 19 sute de ani, găsesc răsunet tocmai pentru că reprezentanții acestei instituții nu

mea prânzească odată împreună cu ceilalți. Bucătăreasa îl fujura că nu vine la vreme, dar totuși îi era milă de el, și totdeauna îi oprea ceva cald, la amiază și seara. La sărbători, și mai ales în zilele dinainte de sărbători era mult de lucru. Alioșa se bucura de sărbători, pentru că atunci căpăta bacșișuri. Adevărat, că nu căpăta mult, se adunau poate vr'o șasezeci copeci, acestea însă erau ale lui. Sămbria nici nu și-o vedea cu ochii. Tatăl său venea în oraș, ridica dela negustor și mai dojeana pe Alioșa, că rupe așa de curând ciubotele.

După ce și-au adunat din bacșișuri două mble, la sfatul bucătăresei, își cumpără un surtuc roșu, împletit și după ce l'a îmbrăcat, de bucurie, stătea cu gura căscată.

Alioșa vorbea puțin și când zicea ceva, vorbea întors pe jumătate la o parte, scurt, măsurat. Dacă îi porunceau ceva, ori îl întrebau, că pricepe asta și ceea, răspundea totdeauna fără întârziere: „Omul trebuie să priceapă toate!” și numai decât se apuca de lucru.

Rugăciuni nu știa. Ce-l învățase mamă-sa, uitase. Cu toate astea se ruga dininești și sara — și anume punând mâinile cruciș.

Așa a trăit un an și jumătate, când iată o întâmplare neobișnuită în viața lui. Anume, spre mirarea lui, ajunsese la convingerea că, între oameni, înafară de relațiile de atârnare, mai sunt între ei și alte relații, cu totul de altfel: relații, din cari nu urma, că trebuie să cureți ciubotele caiva ori să duci un pachet pentru el, ori să prinzi la să-

ruță pentru el, ci relații, din care cineva făcea ceva pentru altul numai din imbold propriu, și se purta prieteneste cu el și că și dânsul, Alioșa, încă se bucură de o astfel de purtare.

Asta a descoperit-o din purtare bucătăresei. Ustinița era orfană, trăia și tot așa de lucrătoare, ca și Alioșa, și Alioșa simția pentru întâia dată, că el — el însuși și nu cecece făcea el — este scump pentru altul. Când îi era mamei săle milă de el, nu simția. I-ec părea, că asta așa trebuie să fie. Îi venea, ea și când i-ar fi lui singur milă de sine. Acum văzu deodată, că Ustinița deși cu totul stăină de el, are atragere către el. Ea oprea pentru el în oală arpăcaș cu unt, și când mânca el, ea și răzima bărbia în palmă și nu lua ochii de pe el. Și când ridica el ochii, ea râdea și începea să râdă și el.

Asta era un lucru atât de nou și cindat în cât Alioșa se spăria. Simția pare, că din pricina asta, de aci înainte nu va mai putea sloji, ca până acum. Cu toate astea era vesel, și când se uita la pantalonii lui, cârpiți de Ustinița, da din cap și zimbea. De multe ori, când lucra, ori se ducea după ceva, își aducea aminte de Ustinița, și zicea în sine: „Da, Ustinița asta este o fată odată.”

Ustinița îi ajuta unde numai putea. Și el îi ajuta ei. Ea-i povesti coarta ei, cum a rămas orfană, cum a luat-o matusă-sa la ea, cum a adus-o în oraș, cum a vrut negustorul s'o înșele să facă o prostie, și cum i-a spus buchile. Ea vorbea foarte bucuroasă, și el o asculta bucuros. El zise ceva; că tăraniii, cari lucrează în oraș, foarte des

se însoară cu bucătărese. Odată îl întrebă Ustinița, dacă'l vor însura curând și pe el. El răspunse, că nu știe, dar că n'are pofta să iee una din săi.

„Ti-ai căutat vreuna?” îl întrebă ea.

„Eu te-aș lua bucuros pe tine. Mă vrei?”

„Iacă, zeu, — așa o oală, și cât de frumos o spune asta!” zise ea loviindu-l cu ștergarul peste spate. „De ce să nu vrei?”

În săptămâna brânzii veni bătrânul la oraș, ca să ridice sămbria. Soția negustorului obișicise, că Alioșa are intenție să ia de nevastă pe Ustinița, cecece de loc nu-i veria la socoteală. „Ea va purcede grea, va căpăte copil, și ce treabă va mai face atunci?” Ea spuse bărbatului, ce-a băgat de seamă.

Negustorul plăti bătrânului sămbria.

„Ei, cum se poartă băiatul?” întrebă tatăl.

„Eu ti-am spus că-i tăcut și lucră bucuros.”

„Asta așa este, dar acum vrea să facă o prostie. Vrea să se însoare cu bucătăreasa... eu însă, n'am să țin oameni căsătoriți. Nu se potrivește pentru noi.”

„Ce mai prost, mare prost, zise tatăl. „Asta să n'o crezi, i-o scot eu din cap.”

Dupăce a intrat bătrânul în bucătărie s'a așezat la masă și așteptă pe ficior. Alioșa era trimis după ceva și se întoarse abea râsuflând de alergătură.

„Eu gândeam, că te porți cinstit aici”, zise tatăl, ce ti-a trăsmit prin minte?”

„Mie? chiar nimic.”

voiesc să pue stăpânire pe sufletul țaranului român.

Am vorbit zilele acestea cu un distins și foarte luminat membru al clerului nostru greco-ortodox, profund îngrijorat și el de acest fenomen, și iată ce a răspuns la întrebările mele.

— S'a spus că mișcarea aceasta are o latură pur materialistă, că țaranul fuge de sarcinile ce i-le impune biserica. Teza aceasta are o parte de adevăr dar ea nu ușurează întru nimic sarcina factorilor eclesiastici. Este vina preoților dacă țaranul a ajuns să fie exclusiv dominat de asemenea înclinări materialiste. Aceiași țărani care astăzi sunt acuzați de materialism au știut timp de sute de ani să înfrunte împotriva tuturor împilărilor toate ispitele care-i ademeneau dela credința lor strămoșească. Dar atunci factorul eclesiastic, cu mai puțină cultură decât cel de astăzi, era în schimb, un model de sfințenie, de desinteresare, de moralitate în mijlocul sătenilor săi. Intr'o societate unde preotul își face datoria sa, se poate dimpotrivă observa că țaranul este tocmai elementul cel mai rezistent față de asemenea ispite. Adevărul este că dela un timp o parte din preoțimea noastră nu mai vede în misiunea ei de cât o meserie ca oricare alta, un fel de funcție pentru forme, pe care le îndeplinește în schimbul cutării sume. Pe această temă și în fața unor preoți, care stau să discute până la ce sumă poate să-i dea cutare sătean sărac spre a-i îngropa mortul, firește că baptizmul are succes.

După părerea mea, a continuat distinsul meu convorbitor, curentul acesta nu se poate birui decât opunând din partea clerului nostru o viață superioară prin moralitatea, desinteresarea și credința lui.

Întreaga istorie a bisericii este martor că asemenea curente nu se pot combate decât printr'o reacție bazată pe o renovare sufletului organizației în care se produc.

Dacă biserica catolică s'a putut reculege în fața sguduiturii protestantismului aceasta s'a dator în primul rând regenerării sale sufletești radicale. Și dacă în

trecut credința noastră s'a păstrat întreagă este petru-că preoțimea așa săracă, necăjită și ignorantă cum era, trăia o viață morală superioară.

Răspunzând mai departe asupra celor ce crede că sunt de făcut pentru combaterea acestei stări, convorbitorul meu a continuat ast-fel:

— Eu cred că trebuie pornită cât mai neîntârziat o mișcare de reînviere în rîndurile preoțimii. Trebuie să se convoace una sau mai multe conferințe preoțești în care să se atragă atenția asupra acelei primejdii și să se dea îndrumări pentru activitatea ce trebuie desfășurată împotriva ei. Autoritatea eclesiastică să exercite un control mai sever asupra personalului cleric. Să se stăruie pentru o mai serioasă educare religioasă a elementelor chemate să intre în cler și să se facă o selecție severă. Paralel cu aceasta trebuie pornită o mișcare de luminare a satelor și de luminare chiar și a preoțimii prin conferințe ținute în centrele cantonate, prin întruniri și consfătuiri între preoți. Trebuie să zguduim indiferența aceasta care ne copleșește. Organismul bisericesc se descompune grabnic pentrucă sufletul a dispărut din el. Trebuie reînviat acest suflet.

— Am observat că diferiții predicatori ai acestei secte citesc mult evanghelia. Chiar și adepții de rând cunosc pasajii întregi din ea. Închipueți ce sentiment de milă și de dispreț provoacă preoții noștri, alt-fel mult mai culti, când rămân cu gura căscată la diferite interpelări de acestea, la care nu știu ce să răspundă, pentru-că nu s'au ocupat niciodată serios și cu dragoste cum ar putea să zmulgă pe acești nenorociți din rătăcire.

Prin urmare trebuie o acțiune energetică și pentru îndrumarea preoțimii. Presa încă trebuie să-și facă toată datoria pentru-că fie-care să înțeleagă primejdia și să fie puși la locul lor toți aceia care nu-și înțeleg datoria.

Eram încă sub impresia inimoaselor cuvinte ale convorbitorului meu când mi-a

fost dat să constat câtă dreptate avea el, vorbind de inerția factorilor bisericești.

Un preot dintr'o comună foarte primejdii al cărui nume îl tăcem în speranță că vom afla alt-fel de vești dela Sf. Sa, interpelat de către colegi ai săi asupra anabapiștilor din comuna sa, a răspuns aproape textual: „Eu nu am nimic cu baptiștii, ei caută să răpească dela mine deci pe mine nu mă împoartă”.

— Dar turma? Nu trebuie s'o aperi? „Ce turmă, astea le vorbiți voi așa aici dar nu se poate face nimic; acum așa-i curentul, n'ai ce-i face”.

Aceste cuvinte spuse cu cea mai perfectă liniște din lume, mi-au deschis înaintea ochilor întreaga prăpastie spre care mergem.

Aceasta este cea mai mare primejdie din câte ne amenință pentrucă ea stă în trupul nostru. Trebuie să sfășiem fără de milă tot ce e putred în el, dacă voim să scăpăm cu viață. Altfel înainte de a cădea sub efectele loviturilor ce ni-se dau de dușmani, organismul național se va descompune mai curând decât ne închipuim.

Iată de ce credem, că sinoadele noastre pe lângă chestiunile mari și mărunte ce au de discutat și mai presus decât ele, au datoria să ia în cercetare și această problemă vitală.

EXTERNE

Independența Tibetului. La ministerul de externe din Petersburg a sosit o telegramă anunțând, că Dalai-Lama, care se află în drum spre Lhasa, a semnat un manifest prin care Tibetul se declară independent.

Thibetanii au și luat măsuri pentru dezarmarea trupelor chineze cari formează garnizoana orașului Lhasa.

Proclamația sultanului Marocului. Din Fez se anunță: Sultanul condamnă într'o proclamație adresată poporului său, atacurile îndreptate în contra europenilor de către niște fanatici; asemenea acte criminale vor fi pedepsite de acum înainte într'un mod foarte sever.

Tripla alianță. O telegramă din Berlin anunță: La întrevvedere din Veneția împăratul Wilhelm a conferat cu regele Victor Emanuil despre înnoirea triplei alianțe, deoarece aceasta alianță nu are valoare decât numai până pe anul venitor și acum se va lungi până în 1920.

Ziarul „Ruskoje Slowo” declară a ști, din sursă diplomatică autorizată, că Italia la înnoirea Triplei-Alianțe, va pune aliatelor sale, Austro-Ungariei și Germaniei o condițiune în favoarea Rusiei.

Italia va cere anume ca, în pactul ce va semna, să se prevadă în mod expres că, la un eventual război cu Rusia a uneia din alianțele sale, ea să nu fie obligată de a le da concurs cu armele.

Totodată va fi înnoită și alianța dintre Germania și Austria, care a fost încheiată numai până în 1914; iar acum pe baza deciziunii reciproce se va noi pe 12 ani adecă până în 1926.

Aplanarea conflictului ruso-turc. Din Petersburg se anunță: că Giers, noul ambasador rusesc la Constantinopol a fost plenipotențiat, ca să intervină pentru retragerea trupelor turcești din Urmia.

Din Choj se telegrafează, că pașa Drahomir, general turcesc, cu ocaziunea vizitei sale oficiale la vice-conzularul rusesc a declarat, că guvernul său la provocat, ca să înlăture toate neînțelegerile, cari s'au ivit în legătură cu regularea graniței turco-perzane și în urma cărora s'a născut neîncrederea Rusiei. Drahomir pașa a mai declarat, că Turcia nu are nici decum intenții dușmănoase față de puternicul său vecin. Și măsurile militare slabe luate de Turcia, pe teritoriul Persiei arată îndestul ca aceste s'au luat numai pentru menținerea prestigiului a statutului turcesc.

„Cum nimica? Doar vrei să te însori! Când va veni vremea, te voi însura, și încă cu una, care ți-o-i căta-o ea, și nu cu o tărăfă d'astea din oraș.”

Tatăl său îi mai spuse încă multe de toate. Alioșa stătea și suspina. După ce sfârși tatăl său, el zimbă.

„Cum vrei tu; mă pot și lăsa de de'nsurătoare”, zise el.

„Ei, vezi tu!”

Dupăce s'a depărtat tatăl său, și rămase singur cu Ustinia — ea ascultase convorbirea de după ușă — zise el: „socoala noastră nu se'implinește auzit-ai? Tata s'a supărat, mă oprește!”

Ea-și ascunse fața în șorț și plânse.

Alioșa plioscăi cu limba.

„Eu trebuie să-l ascult. O să ne lăsăm de gândul nostru”.

Seara, când îi porunci stăpână-sa să închidă obloanele, îl întrebă aceasta:

„Ei, asculta-vei pe tatăl tău, și-ți vei scoate prostia din cap?”

„De bună seamă”, zise Alioșa. Incepu să zîmbească, dar deodată îi năpădi plânsul.

Alioșa nu mai vorbi de aici înainte cu Ustinia despre căsătorie, și trăia chiar ca mai înainte. În săptămâna postului comiul îl trimise pe coperiș să măture jos zăpada. Alioșa se urcă pe coperiș, curăți zăpada și începu să radă zăpada înghetată pe scoc dela streșină, dar își pierdu cum-puneala și alunecă cu lopată cu tot. Spre nenorocirea lui n'a căzut pe zăpada ciu curte, ci pe un

coperiș de fier din arie. Ustinia alergă numai de cât la el. După ea fata negustorului.

„Te-ai lovit rău, Alioșa?”

„Cum să mă lovesc? Nu-i nimica.”

El încercă să se ridice, dar n'a putut și începu să zâmbească.

L'au dus în odaia portarului. Veni un doftor îl cercetă și-l întrebă unde-l doare?

„Mă doare tot trupul, dar nu face nimic. Numai stăpânul de nu s'ar supăra. Să se dea de știre tatălui meu.”

Alioșa zăcu două zile, a treia zi îi aduseră un preot.

„Cum, trebuie într'adevăr să mori?” îl întrebă Ustinia.

„Dar ce să fac? Putem noi trăi, cât lumea? Odată tot trebuie să sfârșim”, răspunse Alioșa iute, că totdeauna. „Îți mulțumesc Ustinia, c'ai avut milă, cu mine vezi acum c'a fost bine că ni-au lăsat să ne căsătorim. Nenorocirea ar fi gata — dar așa, toate-s în rânduială.”

Când se ruga preotul, el arăta cu mâna la inimă. În inimă trăia gândul: dacă aici au fost toate bune, dacă omul a fost ascultător, și n'a supărat pe nime, atunci și în lumea cealaltă va fi bine.

Vorbea foarte puțin. Cerea numai să bea și se tot mira despre ceva.

Mirare se cetea pe fața lui, când se întinse și închise ochii.

N. Petra Potrescu.

Iaurés despre politica marocană a Franței. Iaurés în ocazia luptei de război din Mahidița scrie în coloanele ziarului „Humanitate”.

Acest incident va mări puterea de rezistență a marocanilor. Întreg mohamedanismul este tulburat în contra noastră, pentru că ei afirmă, cu încredere de a se răpi Tripolisul este numai o urmare a politicii noastre marocane. Colonistii sunt de părere că noi trebuie să luăm măsuri cu mult mai energice în Tunis. Dacă în Maroco va devasta focal războiului, vom avea să purtăm urmările politicii noastre de răpire. Cheltuielile întreprinderii marocane vor face anual vreo 300 milioane și mult mai mare este pericolul continuu al acestui război și slăbirea prestigiului nostru moral. Și dacă în apropiatul viitor ar obveni complicațiuni internaționale ce va face Franța cu acest Maroco dă-mănos. De câte corpuri de armată va avea lipsă, ea să-l poată ține în frâu.

Curentul sovinișt rusesc contra monarhiei austro-ungare. Ministrul de externe al Rusiei, pentru politica lui prietenoasă față de Austria, Ungaria și Germania își pierde aderenții din zi în zi și are să ducă o luptă grea cu un dușman puternic și nu e eschis că va trebui să se retragă dinaintea acestui dușman, care este curentul sovinișt rusesc. Acest curent a început în Rusia să apuce putere din ce în ce mai mare și în politica externă na se mai mulțumește cu alianța de arme a Angliei și cu a Franței. Cercurile soviniște rusești se trudeșc ca să izoleze Austro-Ungaria și Germania, câștigând pentru Rusia, România și Italia.

La granița de vest a Rusiei înarmările curg neîntrerupt și punctele de etape se pun în ordine, se provăd cu munițiuni și proviant pentru soldați; iar mobilările de probă se fac zi de zi.

Despre vizita marelui duce la Viena aceste cercuri vestesc că n'a avut nici un rezultat cu privire la o apropiere între Rusia și Austro-Ungaria.

Ziarul „Nowoje Wremja” scrie despre comunitatea intereselor italo-rusești, cari au ieșit la suprafață îndeosebi cu ocazia anexării Bosniei și Herțegovinei, iar acum cu războiul italo-turc.

Ziarul „Petersburgskija Wjedomosti” a publicat un interesant articol al ziaristului N. Durnowo, în care se vorbește despre manifestarea relațiilor de prietenie dintre Rusia și România din vara anului 1911 și se zice că din această manifestare trebuie să se tragă consecințele, ca România împreună cu Rusia să împartă între sine monarhia austro-ungară. Planul acesta fantastic de altcum nu este nou. Și după el, după ce România a luptat întotdeauna amăr la urmă cu Rusia contra turcilor și regelui Carol și azi își amintește cu bucurie prietenia româno-rusească încheiată la Plewna și fiind români pe partea dușmanilor Rusiei numai din cauza că li-s'a răpit Basarabia, Rusia să redeie îndărpt României teritoriul român al Basarabiei și astfel să o câștige pentru planul său de a împărți Austro-Ungaria. La aceasta împărțire România să primească teritoriul românesc din Ungaria (Transilvania, Bănatul și comitatul Arad) și Bucovina cu capitala ei veche, Suceava; iar Rusia, Haliciul rusesc de odinioară, Lodomeria și teritoarele slave ale Austro-Ungariei.

Austro-Ungaria — scrie Durnowo mai departe — așteaptă numai momentul de a începe războiul cu Rusia, și motiv pentru aceasta va fi, ocuparea Novibazarului din partea armatei austro-ungare și înaintarea acesteia spre Saloniki sau și numai apăsarea mai mult a „rușilor” din Galitia.

România este pentru Rusia o aliată de mai mare valoare, decât Anglia și Franța, cari îi pot nega ajutorul în caz de lipsă. De aceea trebuie să se grăbească și să promită Basarabia României, ca să aibă ajutorul ei.

Ministrul Sasanow desigur nu aprobă, aceste dorinți ale soviniștilor ruși, dar dacă în Austro-Ungaria în scurt timp nu vor fi asigurate reformele noi militare aceste dorinți pot deveni un pericol mare pentru monarhia austro-ungară.

Scrisoare din Iași

Schimbarea guvernului și opinia publică. — Concertul societății corale „Carmen”. — Consecințele unei îndrăzneții. — Reprezentații românești la Kișinău.

Iași, 29 martie st. v.

Noul guvern conservator e pentru țară o surpriză — însă așteptată.

Din prima zi de Paști d. Carp înaintase regei demisia sa personală și tot de-atunci se știa numele celor ce vor intra în formațiunea noului guvern.

Anunțarea guvernului de tranziție, de posibilitatea căruia se șoptise de multă vreme, n'a provocat cine știe ce senzație în țară. Și cauza e lesne de priceput. Căuza o aflăm în însăși structura particulară a crizei politice din ultimul timp. Pentru că s'a abuzat mult de termenul acesta să-l întrebuițăm și noi: țara a avut de-a face cu o criză anormală. Și când te așii în fața unei crize anormale, orice soluție nu mai poate fi o surprindere. Că e așa, o dovedește chipul cum a primit întreaga țară știrea noii formațiuni ministeriale. Exceptând bine înțeles agitațiile cluburilor politice, marea mulțime a cetățenilor, la auzul remanierii, a păstrat o liniște, pe care, nu exagerăm dacă o vom traduce chiar prin indiferență. Cea mai rece impasibilitate, care se poate închipui.

Să justificăm acum afirmațiunea anormalității crizei.

Îndată ce examinăm, cât de fugitiv, elementele componente ale crizei, justificarea e ca și făcută. Și în adevăr, punându-ne dela început întrebarea: care sunt cauzele crizei? — găsim că sunt cu desăvârșire, ca să nu le spunem altfel: *particulare*. Întâi, dispozițiunile d-lui Marghiloman cu privire la o societate de tramvaie din București au atins susceptibilitățile materiale ale societărilor, în marea lor majoritate liberali. Pe aceste susceptibilități s'a clădit apoi pânctul întreaga campanie a opoziției contra guvernului conservator. A fost de-ajuns ca d. Carp să se prezinte cu legea descentralizării administrative — o lege nouă pentru țara noastră, din punctul de vedere al materialului teoretic pe care se baza și al situațiilor pe care avea să le creeze — pentru că agitațiile opoziției să atingă paroxismul. În acest timp intervine hotărârea tribunalului de București care declară dispozițiunile d-lui Marghiloman de anticonstituționale și mai apoi decizia înaltei Curți de casație prin care subliniază dreptul judecătorilor de a se pronunța asupra constituționalității legilor. Adăugați în sfârșit, la toate aceste elemente, aproape contradictorii în diversitatea lor, și tema relativ justificată pe care poruise d. Marghiloman să desfășoare societatea de tramvaie a liberalilor — căci ținea, prin dispozițiunile sale, să pue Primăria la adăpostul eventualelor tentative ale societărilor — și halimaua e completă.

Încât orice soluție care să pue capăt acestei halimale, nu numai că nu provoacă surprindere, dar chiar e binevenită.

Așa cum e dată soluțiunea în cazul de față, ea nu înseamnă o victorie pentru opoziție, și implică o înfrângere a partidului conservator, ci numai un *expedient* pentru o clarificare a situației tulbure, care însă a costat sacrificarea a patru dintre fruntașii conservatori, d-șii: Carp, Filipescu, Marghiloman și Delavrancea.

Am spus: o *clarificare* a situației, căci, remanierea guvernului nu poate avea nici când pretenția că a pus capăt crizei politice. E însă *numai un pas* către rezolvirea acestei crize.

În seara zilei a treia de Paști a concertat la Teatrul Național, în fața unui public extrem de numeros, cel mai bun asamblu de elemente corale din țara noastră, societatea „Carmen”.

Un program foarte bogat, tot atât de variat — în care, predominau însă scântecetoarele mărgăritare ale muzicii populare. O execuție aproape

ireproșabilă, datorită abilei conduceri a maestrului Kiriac.

Talentul de conducător al dlui Kiriac ne-a procurat fără să exagerăm, momente de adevărată sărbătoare artistică. Nu trebuiesc trecute cu vederea elementele corului, dintre cari unele dovedesc și alta calitate în afară de o perfectă disciplină, dar covârșitorul merit al chipului superior de înfățișare a societății „Carmen” e al dlui Kiriac. Necontestat că d-na Locusteanu-Bonciu și d-șii Căpriță și Folescu sunt soliști remarcabili — dar, căți ca d-lor nu sunt în țara noastră! Căci fără îndoială nu talentele d-lor individuale fac renumele societății „Carmen”, ci acea unitate desăvârșită, care se degaja din execuția fiecărui număr.

Și meritul realizării acestei unități de execuție îl are numai d. Kiriac.

Ieșenii le-au făcut o primire frățească. A fost mișcător momentul în care o delegație de săteni și sătence, membri ai unui cor de județ, au prezentat d-lui Kiriac un coșuleț cu flori. Li-s'au mai făcut și alte daruri. Au mai fost recepții și banchete.

Nu trebuie de uitat, că produsul concertului este destinat a forma un fond pentru înființarea unui cor și a unei orhestre permanente în Iași — încât concertul soc. „Carmen” apare și într-o frumoasă lumină generoasă.

Într-o corespondență trecută povesteam peripecțiile unui funcționar cheferist care voia să scoată o foaie profesională „Lupta”. Au apărut până acum 2 numere, în format de revistă, și vor mai apare și altele.

Acest curaj însă de a scoate un organ de publicitate, care să denunțe abuzurile celor mari, trebuia plătit.

Funcționarul a fost destituit; abonații revistei sunt notați cu grijă de superiori, pentru „a fi avuți în vedere”.

Acestea se întâmplă în România constituțională.

În serile de 4 și 5 april, o trupă românească tot sub conducerea artistului P. Alexandrescu, va da doua reprezentații la Kișinău.

Voi da raport la timp.

Șt. P. Moldovanu.

Croația Dictatura.

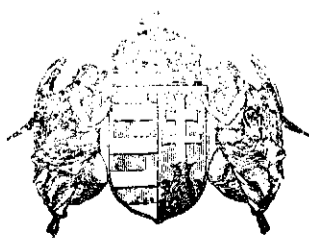
„În Croația liniștea e desăvârșită”, trâmbețează biroul de informațiune al comisarului atotputernic. Firește, când nu există ziare, care să exprime sentimentul opiniei publice și când orice manifestare e oprită, orice adunare e imposibilă. Dar desigur și petritele se vor împreda de ura care va cuprinde toate sufletele în mijlocul acestei sângurării groaznice, când celui ce își simțește cutitul la grumaz nu îi este permis să a și a țipa nici a se sbate.

Șase ziare au încetat de a mai exista. Călelate apar cu întârziere de mai multe ore, câteodată nici nu mai pot fi terminate la timp și rămân pe ziua următoare. Atât de cumplită e și-căna ce li se face. De două, de trei-ori respinge censorul textul ce nu-i place, de atâtea ori sunt siliți redactorii a-l înlocui cu altul, moderat și încolorat până la ridicolozitate. Ucazul oprește de a lăsa gol locul părții suprimate, căci coloana cu fereastră ar trada sistemul nobilului Cuvaj; nici chiar aceea nu-i permis, a aminti, că s'a scos a doua ori a X-a ediție, din cauza confiscării. Drept-aceia redactorii sunt desperați și nu vor putea scrie decât fapte diverse, că nu voiesc să tămâieze samovolnicia. Atâta nu ajunge. Redactorul ziarului „Neues Tagblatt” a fost expulsat, fără nici un motiv și nu i s'au dat nici 24 ore pentru a griji de ai săi (are soție și copii mici) ci a fost înhățat și expedit cu cel dintâi tren.

Iar pentru a nimici organul partidului croat

NEUMANN M.

croitor pentru haine de bărbați
furnizor al curții imp. și reg.

Magazin de haine pentru bărbați,
:: pentru copii și pentru femei ::

— **ARAD** —

Mărfuri excelente.

Despățământ special pentru comenzi după măsură.

al dreptului, s'a nascocit trucul draconic de a exceptiona fara motiv orice „redactor responsabil” ce prezinta spre aprobare noua, conform poruncii dato de tiranul intre improjurările acealea cari sunt rusinea zilelor noastre, semneficezul guvernului „Narodne Novino” are obraznia de a-și bate joc de ziarele reduse la neputinta prin volnicia stapanirii și a le întreba de ce nu contină a scrie ironic ca mai înainte.

Poporul croat e destul de cult și de puternic pentru a rezista. Iar sprijinul fraților săi din Austria și simpatia lumii civilizate îi va regenera forțele și îi va da nouă îndemn.

Nicicând nu va putea fi nitată această mărășavă călcare în picioare. Veacul vor trece și nu vor face să dispară una și îndărjirea ce se acumulează acum în inimă. Ceico au provocat această stare sufletească, orbii din Budapesta, nu pot întinde că înșiși își caie creanga de sub picior. Căci, după cele întâmplate, nici viața nu va mai fi despre uniunea cu Ungaria stăpânită de oligarhia maghiari. Toate așteptările năvălese spre independența desăvârșită. Iar *trilateralul* ce va rezulta de aici va fi cel dintâi pas spre *federalism*. (n.)

Răpirea Basarabiei

Cum a fost răpită Basarabia. Cum știau rușii gândurile lui Napoleon. Ce zic rușii acum.

Acuma când, întreaga suflare românească se pregătește să-și manifeste durerea ce o resimta pentru răpirea Basarabiei și când rușii să pregătesc să serbeze în sunetele fanfarelor și ciocniturele paharelor de vucă împlinirea unei sute de ani de la această nelegitimă răpire, credem că este nimerit să povestim unele amănunte din 1812, cari sunt destul de interesantă atât prin faptul că se referă la o dată dureroasă pentru noi, cât și prin faptul că sunt culese chiar din foile rusești. Pînă acuma se învederează mai puțin mijloacele noastre de cari s'au servit rușii ca să ne răpăsească Basarabia, mijloace cari, au fi copii dacă am crede că le-au părăsit astăzi, deși secolul scurs ar fi trebuit să aducă oarecare scrupulositate în alegerea mijloacelor prin care se ajunge la un scop anumit.

*

De pe la 1810 rușii începeau să bănuiască tot mai mult, că Napoleon are de gând să intre în Rusia și să ocupe Moscova. Svonurile acestea se întăreau din ce în ce mai mult și se crede că chiar în vara anului 1812 oștile franceze vor porni spre moscoviti.

La timpul acesta rușii erau angajați serios pe trei fronturi de odată.

Luptau cu turcii la Dunăre, având ocupate Țările Românești, țineau câteva corpuri de armată în Finlanda, pe care nu reușiseră să o cucerescă definitiv și duceau război greu și cu Persia, contra căreia aveau angajați patru divizii.

Fiind în astfel de condițiuni, ei trebuiau să facă tot ce le stătea prin putință să aranjeze în tot felul lucrurile, în cât să fie liberi cel puțin în Europa, spre a putea opune întreaga oștire forțelor răsăriteare ale lui Napoleon.

Not prin corupere rușii știau și ziua plecării trupelor și drumul ce aveau să-l urmeze.

*

Acelaș sistem de corupere și spionare l'au întrebuințat rușii și față de turci, ca să-i ajungă să încheie pace și să consimtă la ocuparea Basarabiei. În privința aceasta se știe multe amănunte și ele vor fi amintite în ajunul zilei de 26 Mai, când românimea își va manifesta doliul de care a fost cuprinsă.

Încheie pacea cu turcii, la 24 Martie 1812, care a fost ratificată la 26 mai acelaș an. rușilor li mai rămănea să se asigure dintru partea Suediei, căci cu perșii nu putău să se înțeleagă ușor, deoarece acolo nu s'au găsit oameni cari să fi corupți. Perșii au făcut pept pace la 1813, când au încheiat pace.

Pentru orice eventualitate însă, 6 dintre cele 9 divizii dela Dunăre au fost retrase spre Nipru și acolo se formă, sub comanda lui Kamenekli, iar mai târziu sub cea a lui Tommasov, o armată de apărare contra francezilor.

Pregătirile acestea însă, înate în grabă, se dovediseră premature, căci Napoleon nu porni în 1811. Acesta dădu răgaz rușilor să se pregătească bine.

Mai înainte își întinsesă o rețea de spionaj în jurul lui Napoleon și reușiră prin colonelul Carnicov, care era atașat militar la Paris, să conștie pe un funcționar dela ministerul de război și astfel să afle cele mai exacte știri asupra pregătirilor ce se făceau contra Rusiei. În chipul acesta puțin onorabil, rușii știră și numerele de cadranelor și de staționele ce aveau să pornească în expediție, afară de acela ce se afla în Italia și Spania și cari primiseră ordin de plecare printr'un conferț, trimis direct de către Napoleon, fără intervențია ministerului de război.

Pe atunci în Spania domnea regele Benedicto radă prin alianța cu Napoleon și acestuia prin invidie. Împăratul Alexandru Pavlovici se folosi de această împrejurare, întrebuințând însă conform obiceiului și mijloace coruptibile pentru cei din jurul regelui, și încheie cu acesta o alianță la 18 Iunie, prin care Rusia ia sub protecțiunea sa Finlanda, acordându-i dreptul de a avea un parlament și administrație națională, drept care încă nu i-s'a respectat decât mult mai târziu.

În modul acesta Rusia scapă și de gaza Finlandei și nu-i rămănea să lupte decât pe un front liberă și din partea Turciei.

Iată dar cât de clar se vede, faptul acesta fiind mărturisit chiar și de ruși, căci ei pe atunci nu s'au folosit decât de mijloace josnice ca să împăsească vecinii și să răpăsească jumătate din corpul Moldovei.

*

Prova însă se ocupă acum zilele de evenimente din 1812 și un ziar moscovit „Moscovski Vedomosti”, vorbind de toate cele spuse mai sus, compară timpurile de atunci cu cele de acum și cu mult regret și durere exclamă:

— Astfel stăteau lucrurile pe atunci. La sud cu Turcia ne rățiam ușor și Kutisov făcea minuni de vitejie la Dunăre cu patru divizii de oștire, iar la Nord, în Finlanda, făceam pace fără să avem cine știe ce greutate. Acuma, în locul Turciei, la Dunăre, s'a ridicat prin acțiunea noastră, puternicul regat al României cu Holenzollernii în frunte, iar în Finlanda avem o întregă armată de deșameni, căci la momentul oportun, fiecare filandez va ridica arma contra Rusiei. Acuma, în caz de război cu un străin care ar ataca Rusia, noi trebuie să angajăm corpuri întregi de armată și la Nord și la Sud.

*

Ba bine că nu, căci a trecut vremea când o țară putea fi cucerită prin coruperea cătorva răi, și răsplătită prin tăierea capului unui inconstient.

„Scara”.

Cronica feminină

Răspuns la întrebarea făcută despre „lux”.

Dacă ai sta să judeci serios asupra acestui flagel care bântuie societatea noastră, atunci nu zice că bărbatul sau femeia este cauza, că luxul prinde rădăcini tot mai adânci și se lățește tot mai mult în toate clasele sociale, fără ar trebui să susții — după părerea mea, — că amândoi sunt vinovați. Dar tot bărbatul în primul rând vorbind de majoritatea familiilor românești, ca stare materială modestă; bărbatul agonizește starea materială pentru familie, orice ocupațiune n-avea în fine, muncește, să luptă cu gânduri greșite pe se împărțit banul agonisit, pentru ca să acopere toate nevoile, — nevasta și copiii lui fac lux. — Cine e vinovat? Bărbatul, pentru că le dă pe raba și nu ține cont că pe ce le risipește.

În general vorbind, bărbatii sunt mai înțelepți, sunt puși în fruntea multor afaceri mari și care știu să le conducă cu atâtea pricepere, și acasă la ei se prădează sume considerabile — de multe ori sunt ajungă venitul ori cât de lune ar fi — pentru lux.

Ba de ex. nu pot admite că un bărbat că zborit nu caută adevăratul frumos la femeia n-în contră cred, că dacă are o femeie cuminte cu calități frumoase sufletești, stănci nu caută la lozete și nici nu-i facece șiretlicurile și cochetăriile. Dar în cazul acesta femeia e cea vinovată, pentru că o femeie măritată dacă face lux și-i place de frumose atunci aceea nu-și iubeste bărbatul, ci caută să se gătească pe placă altora. Când vede o femeie măritată luxoasă și cochetă să gătească pe placă alții, ea nu ține la familia sa, pe urma ei veștedea numai ruina și, nici odată fericire într-o astfel de familie nu poate exista!

Ar fi timpul suprem, să se pună o stavilă acestui rău, ori din care parte ar veni el pentru că luxul nu contribuie numai la nefericirea atâtor familii, fără urmele lui dezastruoase le simte întreaga societate. Fapt este, că cu greu s'ar putea face ceva, pentru că avem prea puține femei cu simțăminte nobile și cu cultura mumei, cultura aleasă, și adevărul vorbind, lipsa de cultură e cauza principală a acestui rău, eu așa zic, că femeile luxoase nu poate fi culte. — Înși ori cât de puține ar fi, cred, că totuși s'ar putea face un început, ca cel puțin generațiile viitoare să fie libere de această boală.

S'ar putea face d. e. o „Societate contra luxului”, care să aibă de scop, combaterea luxului pe toate cărările. La această societate să poată fi membre toate femeile, să plătească o taxă anuală de câteva cor. și din venitul ce ar rezulta să se deo d. e. în fiecare an veniminte la copiii săraci. Membrele să fie obligate a se îmbrăca cât se poate de simplă, să poarte un semn, după care să se cunoască că sunt membre la „Societatea contra luxului”, societatea să țină adunări, conferințe etc. Dar când am ajunge să avem în fiecare oraș unul de societăți, atunci am putea privi într'un viitor mai frumos.

Nemai începutul e greu, odată începutul făcut, cred că fiecare femeie cu bun simț ar trebui să-și țină de față a fi membră la o astfel de societate și atunci de sigur și de bărbatii ar fi cea preferite!

(1) femele.

II. Răspuns la întrebarea despre lux.

Omul în general mult ori mai puțin deștept totuși nu în vedere „să placă”. Deosebirea e numai ef femeile nu înțeleg acuma; însă bărbatul cred ceva superficial pentru dânsi a recunoaște de cel de a plăcea; zice că coșește na. mai să impresat atat prin calitățile științei cât și prin exterior. Și ce să-și ajungă scopul încearcă toate mijloace pentru a înlocui prin artificialitate tot ce eventual li-ar fi deșert nature. Gradul permisiei acelu încearcă îl culminează individualitatea, cultura și starea materială a respectivilor.

„Să nu viuzi scump, dar să fârugaști ieftin”,
 Acesta este secretul succesului nostru.
**Cui îi trebuiesc dar
 mobile frumoase, ieftine
 și bune**

Cadouri de Paști

poți afla cu precizie ultimul de ieftine la firma

Grallert J. és Fia

orologier și bijutier

ARAD, Bulevardul Andrássy 22.

Depozit mare în briliante, juaericele, arginterie și orologioae.

Să cerceteze pe

Székely és Réti

fabricanți de mobile

Marosvásárhely, Széchenyi tér nr. 47

Chiar în interesul lui propriu.

Alegere mare în trusouri pentru mirese

Vânzare în rate fără ridicare de preț.

INFORMAȚIUNI

Arad, 13 Aprilie a. 1912

Merul vremii

Buletinul institutului meteorologic anunță vremea nouă și uscată cu înghețuri noaptea.
 Prognostic telefonic: uscat, noaptea îngheț.
 Temperatura la amiază a fost de 6,8 Cels.

Burse de cereale din Budapesta

(După 50 klg.)

Grâu pe aprilie	Cor. 11,48
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” ”	11,50
” ” octombrie	10,86
Secară pe aprilie	10,84
” ” octombrie	8,88
Cucuruz pe maiu	8,94
Cucuruz pe iulie	8,92
Ovăs pe aprilie	9,99
” ” octombrie	8,61

Pentru fondul ziariștilor!

Anunțăm publicul, că conferința d-lui Ioan Lapadatu în Arad nu va fi marți, în 16 c. — după cum s'a spus în numărul nostru de ieri — ci Lună, în 15 c., după amiază la orele 4. Locul va fi vestit tuturor la timp.

Ne face plăcere, să amintim și azi că față de conferința d-lui Lapadatu se manifestă un interes tot mai viu și că sunt speranțe de frumoase contribuții pentru fondul ziariștilor români.

Adunarea generală a fondului preoțesc din dieceza Aradului. Azi s'a ținut în sala consistorului din Arad adunarea generală a fondului preoțesc din dieceza Aradului. A prezidat P. S. Sa părintele episcop Ioan I. Papp, fiind de față aproape toți delegații preoției din părțile arădane, din Bănat și din Bihor. S'au cenzurat socotile fondului și s'a constatat un frumos exces de peste 70.000 cor. în anul 1911. Statutele noi ale fondului, primite în anul trecut, încep să-și dea roadele lor. S'a constatat totuși, că încă mulți preoți nu și-au achitat taxele impuse prin statutele noi, dar se speră, că până la octombrie a. c., ultimul termen, toți preoții își vor face datoria față de fondul acesta, menit să mângâie văduvele și orfanii preoților, apoi să dea ajutor și preoților lipsiți de dotație din partea statului.

Rolul maghiarilor al honvezimel. Iată ce ni-a dat să citim într-un ziar ungurec:

Un gazetar, întrebându-l pe Harmathy Dózso, șef de secție în ministerul de honorizi, asupra scopurilor urmărite de minister cu așezarea unor trupe de honvezi în Salonta-mare, a primit următorul prea interesant răspuns:

— Este adevărat, că în Salonta-mare avem de gând să înființăm o garnizoană pentru honvezimi. Ministrul crede că aceasta e de o mare importanță — din punct de vedere național. Pentru că nu interesează strategia reclamei honvezime în Salonta, ci exclusiv scopurile maghiarizării. Se vor trimite în Salonta regimente cu soldați români, — nu se știe încă ce regimente — ca să învețe acolo ungurește și să și vorbească ungurește. Nu numai în școală să învețe ei scrierea și citirea ungurească, ci și în contactul lor de ani de zile cu ungurii, primind astfel și în sulele dragostea pentru limba ungurească. Fieșterea, că nimeni ocazional de maghiarizare nu se va murgini la Salonta și nu la feciori români, ci se va întinde și

Cu cât un popor e mai cult, cu atât are gust mai rafinat pentru tot ce e fin, frumos și plăcut ochilor. — Chiar pentru acest fără cearșăcare rezervă nu puteau judeca pe bălăuți, pentru că văd și apreciază și ei ce e frumos, deși chiar — numai prin gâteli artificiale deci un bărbat curățat și serios n'ar fi permis să se lase învins, cu toate acestea cu puțin sinceritate trebuie să o recunoaștem, că și nouă femeilor ni e mai plăcut ochilor a vedea un bărbat imbecil cu gust la modă, decât altul cu — exteriorul neglijent, sau chiar contra modei bătător la ochi, prin urmare dorul de a plăcea a-și putea zice că și la bărbați există tot în așa măsură ca și la femei!

— Și astfel atât femeile, cât și bărbații, suntem egal de vină că luxuri să întinde tot mai tare. Cine să năzuește a-și largi cercul cunoștințelor celei mai înțelepte științe: „A se cunoaște pe sine însuși”, nici când nu se încearcă să arate mai mult, decât ce în adevăr este. T. C.

Răvaș din Târgul-Murășului.

(Partea nedeamnă a protopopului gr-cath.)
 ... E ziua învierii! Din zile cea mai mare...
 Din turnuri de biserică străbate în depărtare
 Al clopotelor sunet. Văzâți să ne închinăm,
 Pe cele două viață în psalmi să-l lăudăm...

Să naltă în văzduhuri curcubiele cântări,
 Mirosuri de tămâie se imprăstie prin vânturi,
 Tresare în candelă primosul mărăpăiat,
 Răsună vers din strune: Hristos a înviat!...

Din nou sună clopotele anunțând lansei minunea cea mare. Din nou cântă preoții în biserică: „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi viață daruindu-le.“ Din nou răsună minunatul tropair: „Zina lui Ierem, că ne bucurăm și să ne veselim și unul pe altul să ne îmbrățișăm — și să zicem „fraților“ și celor ce nu ne iubesc pe noi...“

În biserică se face tăcere... — Și deodată se aude: „Kездethen vala az Igo s az Ige va!...“ Cei ce s'au auzit? Oamenii se uită înmărmuriți, buimăciți! Mă rog nu-i nimic! Suntem în biserică gr-cath. din Târgul Murășului (care se numește și: „A szekelység fővárosa“!) — și protopopul Iuliu Nistor cu mult inhibițional său ginere și-au permis gluma (?) aceasta: să citească evanghelia într-o biserică românească în limba maghiară — ce nu s'a mai întâmplat nici-când! Ma rog doar „Simon băcsi“ (care drept că nu e gr-cath., dar venind la biserică) a vrut să asculte sfânta evanghelie în limba lui, căci „oláhul“ știu că nu va învăța pentru aceasta!!!

Îi stă omului mîntea'n loc! Cum se poate, că un om, care numai cu vre-o câteva săptămâni înainte (când cu pacostea episcopiei ungurești) da declarațiuni și jura, că „limba și legea“ nu și va lăsa, omul acesta în Ziua învierii să se facă cu fața lui de batjocură, cu o nesocotită așa de neșicată?!

— Sau chiar pentru că au fost Paștile și în aceste serbători luminoase trebuie să ne înălțăm pe de-asupra nevoilor și patimilor zilnice, să uităm urile și dușmăniile și din toată inima, cu cugetul să ne deschidem largi brațele și „nu și pe altul să ne îmbrățișăm și să zicem „fraților“ și celor ce ne urăsc pe noi...“ — pentru asta să o fi făcut? adică să fi vrut să întindă dreapta dușmanilor de moarte în semn de împăcare?... Dar în al cui nume?!

— Ori poate că mult inhibițional său ginere: N. Gajia, profesor în Blaj, a vrut să maimuțarească obiceiul din Blaj unde se citește evanghelia la Paști în mai multe limbi?!

— Sau poate protopopul Iuliu Nistor, a avut să se curețe un pic înaintea „patrioților“ din Ozorheiu, cari, când cu „declarațiunea“ dela Blaj, a numelui protopop l-au luat la întrebare?!

— Asta să prea poate, căci de fricos e fricos al dracului. Și îi place că „e în prietenie cu toți oamenii cei mai tari decât dănsul.

Ori poate profesorul Gajia din Blaj, carele — cum să vorbește — face ochi doli la vre-o catedră dela vre-o școală de stat. — a vrut să-și maimuțarească obiceiul?...

Destal, că arzind glasul strident al numelui profesor cu: „Kездethen vala etc.“ — am ajuns în scara lui Areez al lui Vergiliu: „Obstipui, steteruntque comae et vox faucibus haesit!“

Dar nu a fost aceasta prima năsbătie a protopopului Iuliu Nistor (măncăsar rușinea nasul de...?) Nu!

„Simon băcsi“ e un prieten de casă (să nu zic frate de crucă) al protopopului Iuliu Nistor (care — cum se spune — să subscrie și Nyisztor Gyula) și așa mergând la el într-un rând l-a întrebat cum poate locui în casa parohială, când așa „oláh-szag“ e! (miros de valah).

— „Oláh-szag“ ul părintelui Gyula îmi amintește un anumit individ cu numele Iancu neacu, sau cum își zice el „M-ku János“. Acesta se metă dintâru oraș aproape curat românesc în „Maros-Vá-árhely“, fiindcă nici lui, nici doamnei nu le convine societatea „walachische“!! — Dar stipendiul de vre-o câteva sute le papă regulat băiatul său nevrednic. Bații românești nu-l îndis-pun pe d. acesta.

— Așa-i M...ka János.

L. I. Alexandrescu
 octitor al „Românului“

În chestia aceluiași rușini mai pămim următoarele:

„Scurt, dar la înțeles: Un individ amărât a citit evanghelia la Paști în biserică gr-cath. din Târgul-Murășului în limba maghiară!!!“

Notabil asta e profesorul din Blaj, Gajia, ginerele protopopului gr-cath. Iuliu Nistor, care nu de mult să jura (s'au ce-a făcut?) în Blaj, că nu și lasă limba și Blaju pentru ce-i în lume!!!

Oare nu le-ai putea trage la răspundere în „Românul“ pentru nesocotita indignatoare?! „Dacă nu poți crede unui anonim interesat-i-vă și-apoi veți crede“.

Un ascultător.

„Scurt“ și noi! Față de lepădături de aceste îmbrăcate în rasă preoțească vorba scrisă nu mai are putere. Am ajuns vremea când nu ne mai putem îngădui cuvenita cruțare pentru ori-ce slujitor al altarului. Fărige căzute, strepe ale păturii noastre intelectuale a ajuns să ne furnizeze în tot mai numeroase exemplare tagma preoției noastre.

Neamul nostru are și preoți vrednici, evlavioși, cu dragoste de neam și cu respect pentru biserică lor. Pentru aceștia, pentru demnitățile lor ținem să dăm în judecată aspră a publicului nostru categoria aceasta a existențelor cari se țără înaintea străinului și aurului. Revolta și scârba noastră adâncă nu sunt suficiente pentru asemenea oameni.

Am dori mult ca membrii clerului nostru să nu mai îngăduie asemenea apariții dezonorante pentru tagma preoțească și pentru neam.

Am dori ca aspra judecată a preoției noastre vrednice să disciplineze pe acești nevrednici putători ai reverenței — fiindcă n'am dori să facem apel la revolta și la scârba credincioșilor de al căror respect credem că preoția noastră are trebuință.

În biserică din Târgul Murășului no-mernicia trebuia împiedecată imediat.

▲▲▲ Stabiliment de vestiminte ▲▲▲
 TIMIȘOARA-CETATE, STRADA HUNYADI nr. 7.
 Cea mai mare casă de tot felul de vestiminte pentru bărbați, copii și fetițe.
 Secție pentru comande după măsură. Păuniri originale engleze.
 Preturi ieftine. Telefon 451.

GONDA

asupra tuturor ținuturilor naționaliste ale țării. In acest scop, ministrul a și început să lucreze la proiectul de așezare a singuraticelor corpuri de armată ale honvezimei.

Pentru noi declarațiile nuntului șef de secție n'au — farmecul noutății... Noi mai știm și că măsurile de natura celor contemplate de comandamentul honvezimei duc la rezultate diametral opuse celor intenționate. Am dori totuși ca acele cercuri politice din Austria, cari nu pot să vadă clar prim-jdria ce vor aduce asupra armatei reformele militare, că multe le lor dispoziții favorabile honvezimei, să poată citi și ele aceste senine declarații.

Deschiderea sinodului diecezel Aradului se va face astăzi la ora 12 în sala seminarului. Rugăm prietenii noștri să ne trimită rapoarte dela celelalte sinoade.

Trădătorul Mangra in Arad. Când cad rândurile acestea sub ochii cetitorilor noștri din Arad vânzătorul de neam care a făcut în Bihor cuib prostituției politice va fi sosit în mijlocul nostru ca alături de atâți buni români și cinstiti servitori ai altarului să pună la cale afacerile grele ale bisericicii și școlii noastre.

Cunalia de al cărui nume scutim hârtia, va prini pe oameni, va vorbi în public, va zâmbi, va strânge mina... Oare?..

Noi te salutăm fiindcă căzută pentru a doua oară la sinod în această calitate de mercenar al vrășmașilor unui neam, de care te-ai rupt pentru totdeauna.

Ceia ce ne întristează nu este că tu te-ai vândut, pentru că de vânzare ierai și nici fiind că ai vândut și pe alții, fiindcă de vânzare ierai și ei: Ne întristează însă, că porți haina preotului bisericicii noastre.

Respectăm însă în tine un singur lucru: îndrăzneala — și o dorim oamenilor mai curățî de cât tîne.

Tinerimea seminarialelă dela institutul ped.-teologic din Arad, invită la ședința festivă, ce o va aranja Duminecă în 1/14 aprilie, a. c. (Dumineca Tomii), la orele 5 p. m., în sala festivă a seminarului, cu următorul program:

1. „Christos a înviat”... cor. bărbătesc.
2. „Creștinismul la Români”, dizertație de Nicolae Ilieșiu, stud. teolog curs III.
3. „Bordeiaș”... cor bărbătesc de I. Nicorescu.
4. „Doina”, poezie de G. Coșbuc, decl. de I. Selăjan, ped. c. III.
5. a) „Bobocele și inele”) coruri bărb. de I. Vidu. b) „Coasa”))
6. „Oltul”, poezie de O. Goga, decl. de I. Cioflan, stud. teol. c. I.
7. „Rotunjoare foi de plop”... cor bărb. de I. C. Bohaciu.
8. „Țiganul la stână”, poezie de T. Speranță, decl. de A. Roman, ped. c. III.
9. „Reîntoarcerea acasă”... cor bărb. de I. Murășianu.

Impăratul Wilhelm autor dramatic. Ziarul parizian „Excelsior” află din Berlin, că la teatrul din Potsdam se va reprezenta în curând piesa „Die Familie” scrisă de împăratul Wilhelm. In această piesă împăratul Wilhelm își desvoltă părerile sale asupra familiei, autorității părinților cât și asupra politicii europene.

Cum vedem, Kaiserul s'a lăsat de discursuri și s'a dat la pi-se.

Se șoptește că Marele Impărat va dispune scrierea unui mare poem original.

„Dolii barbari magyari!” Un corespondent ocazional al ziarului „Pesti Hirlap” scrie din Sa-

raievo despre situația penibilă în care a ajuns în acest oraș și în întreaga Bosnia-Herțegovina neamul lui Árpád euceritorul și se plânge că „guvernul nu vooeste să știe nimic despre placcatele care anunță cu litere de un cot: „Trăiască Croația — mare!” „Trăiască trialismus!” „Jos cu Cuvai!” „Jos cu maghiarii barbari tirani!” și istorisește cum elevii unei școale comerciale maghiare fiind de sărbători în excursiune la Saraievo, au fost înzuțiați, scuipați și huiduiți. Corespondentul constată că situația devine tot mai gravă, și că maghiarii nu mai au nici un prietin în această parte a monarhiei.

Călătorie de studiu din Viena la Budapesta. Universitatea vieneză obiciaoeste, de câțiva ani, a face în feriele intensesmentrale câte o călătorie de studiu. Ceadintâi a fost în Italia, a cum un an, pe Marea Adriatică până în Grecia. Pentru a treia fusese aleasă România, cunoscută pentru extraordinarul interes științific ce prezintă sub multe raporturi, — geografic, archeologic, geologic, al istorie beleartelor, ca să nu înșirăm mai mult, — și proiectul Dr. Swoboda, cunoscut prin excelestele sale cercetări despre desvoltarea artei creștine și din domeniul archeologiei bisericicești, a și făcut unele progăziri, la București chiar, în vederea acestei excursiuni de studiu. Pare însă că de-când nu mai este regretatul Luger, se găsește tot mai mulți menajatori ai maghiarilor; aceștia deci nu vor fi voiti să jighească Ungaria, ducându-se să cunoască întâi România; astfel a fost schimbat proiectul și pentru acest an s'a luat un program nou, care însă pare a fi compus în pripă, căci nu arată o idee conducătoare care să-i dea un caracter precisat: vor fi plimbări la Budapesta, apoi o esire pe „pustă”, traverzarea Balatonului în vapor iar după aceea urmează Abbazia și jurul, cu întoarcere peste grota dela Adelsberg. Nu se poate afirma că ar fi abundență de material de studiu, mai ale când se amintește cum se fac vizitele de această natură în Ungaria, unde excursioniștii nu vor vedea decât mult — puținul ce li va prezenta celce li conduce în calitate de cicerone dat de guvern și care se va feri a li arăta ceva ce n'ar fi măgulitor pentru poporul milenar.

Ziarul „Deutsches Volksblatt” din Viena scrie pe tema aceasta: „Fără a voi să ne amestecăm în politica internă a Ungariei, exprimăm temerea că excursiunea aceasta va da universitarilor germani din Viena un tablou inexact al raportorului naționalităților în Ungaria, când ei în cursul unei de-jurnări de aproape o săptămână sunt reținuți, s'ar putea zice sistematic, dela o atingere cu Germanii din Ungaria, iar aceasta îi va putea face să judece mai târziu fals chestiunea naționalităților din Ungaria. De aceea ar fi fost foarte de dorit ca să fie intercalată în program o călătorie la șvabii din Bănat și la sașii din Transilvania, pentruca să înțelegă tineretul nostru academic cum perzistă cultura germană în mijlocul atâtor lupte și în acelaș timp să se convingă că este dator a sprijini interesele fraților noștri din Ungaria”.

Excursioniștii au plecat Vineri dimineața din Viena la Budapesta, cu tren separat. Sunt 250 studenți, între ei 35 domnișoare și 30 profesori.

Tabla comemorativă a lui Petöffi la Sibiu a fost mănjită cu vopscală, în noaptea spre 1 April n. Cercetările poliției după atentatori n'au dus la rezultat.

Dela alegerile din Turcia. Românul macedonean doctorul Mizea, fost reprezentant al circumscripțiunii, a fost reales deputat de Coritzza, (Macedonia) cu o majoritate zdrobitoare.

Doctorul Mizea era candidatul comitetului „Uniune și progres”.

Logodnă. Dșoara Elvira Pop din Raghinul-săsesc și Dumitru Mărginean învățator din Buciumi logoditi. Felicitări.

Necrolog. Demetriu Trufia jude regesc în pensiuine, în 10 aprilie s.c. n. a. c. la 9 și jum. oare seara a trecut la repausul etern în anul al 73-lea al etății și 40 al fericitei sale căsătorii.

Ceremonia funebreală i-se va celebra vineri, în 12 a l. c. la 2 ore p. m. în biserica gr. cat. din loc, în a cărei cimiter se va și inmormânta. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Condoleanțele noastre!

Groznică nefericire. Prin telefon ni se vestește, că azi (Sâmbătă) după amiazi trei fete ale economului Petru Morariu din Cermeiu (com. Arad) au ieșit în câmp la plivit. Pcla orele 8 d. a. s'a iscat o furtună îngrozitoare și cele 3 fete spăriate plecaseră spre casă. Ajungând la râulețul Teuz aproape de sat, voiau să treacă pe punte apa dar vântul înfricoșat a răsturnat în râu pe fetița care mergea înainte. Fetica îndată s'a cufunda. Văzând aceasta sorioara, ce-i urma, a sărit de scape, dar apa fiind mare și involburată, amândouă dispărură în valuri. A treia soră privia de pe mal nefericirea și văzându-și sorioarele cufundându-se în apă, în desperarea ei s'a aruncat și dăduca în valuri. După câte-va oare oamenii, cari porniră spre căutarea lor, scosură din valurile tulburi cele trei fetițe moarte. Toate trei se îmbrățiseară și astfel îmbrățisate au murit împreună. Pe mal erau mulți privitori, dar nimeni n'a cutezat să le sară în ajutor.

In fata unor asemenea dovezi de iubire, în în fata unor asemenea exemple de sacrificiu să vărsă de un copil pentru un alt copil de niște fetițe condeinul tău de gazetar, care înregistrează zilnic sfăteia lucruri noi, senzaționale, se cutremură și nu găsește cuvinte și podoabe cu cari să se poată ridica până la măreția unor asemenea dovezi de iubire și jertfă.

Și dacă de un timp să sacrifică în orice tă așa de pațini oameni pentru cauze publice e mângâiere, oricât de grozavă ne pare nenorocirea, că trei copile știa să moară așa de frumos.

Onorariile doctorilor celebri. Un ziar publică o listă de onorariile fabuloase ce au încasat unui medicii în anumite împrejurări.

Recordul onorariilor aparține d-ului Lorenz din Viena, chemat acum în urmă a îngriji fiica unui miliardar din Chicago, a căpătat pentru îngrijirile sale suma de 500.000 cor.

D-rul Dezdemal a obținut dela curtea răsă 250.000 cor. onorar și 125.000 fr. spese de drum. De atunci a mai primit o rentă anuală de 12.000 coroane.

Medicii care au asistat pe regina Victoria în timpul ultimei boale, au căpătat câte 50.000 cor. pentru o singură consultație.

D-rul Hull, care în 1871, a operat pe Eduard al VII-lea pe atunci prințul de Galles a căpătat 250.000 cor.

D-rul Morell Mackenzie care a operat pe Friderie al III-lea al Germaniei, pe care de altfel nu l'a scăpat, a primit un onorar de 475.000 de coroane.

În schimb câți doctori nu vegetează în mizerie?..

Excursioniștii români în Italia. Excursioniștii români din Italia au ajuns în cea dinlă zi a paștilor în Roma dimineața la 7, după o neuitată petrecere în Florența și Fiesole. In zina primă au luat parte la serviciul bisericesc în catedrala Sf. Petru, după care au vizitat monumentul nou al lui Victor Emanuel II, apoi Forul Roman, Colosseul, Via Appia, biserica Sta Maria Maggiore, Palatinul, Stâncea Torpeică. Toți excursioniștii sunt în dispoziție bună. Stan o săptămână în Roma și pleacă apoi la Neapol, la Capri și pe Vesuv.

Prof. Dr. Ștefan Saghin, rectorul universității din Cernăți, este între cei treizeci de savanți numiți de universitatea din Atena cu ocaziunea serbărilor sale jubulare doctori de onoare.

Fin de magnat detănut pentru escrocherii. La Londra a fost arestat contele Ferdinand Festetics, fiul contelui Andrei Festetics de Tolna, fost ministru ungar al agriculturii. Tărărul Festetics e acuzat cu mai multe escrocherii.

Pentru sezonul de primăvară au sosit noutățile în tot felul de **pălării, cravate, albituri, gulere, ciorapi,** precum și **ghete** de o calitate de recunoscut de bună pentru bărbați, dame și copii, cari le pun la dispoziția m. st. cumpărători. Pe acela care ne sprijinește îl sprijinim și noi.

MANNHARDT JENŐ
urmasul lui LEITNER LAZAR!
ORADEA-MARE (Nagyvárad) strada Zöldfa nr. 12.
Telefon 695.

130 filiale
în țară și
străinătate

Ghetele „TURUL”

sunt de primul rang
elegante și convenabile!

Cea mai mare fabrică de ghete din țară

„TURUL” soc. pe acții
în TIMIȘOARA.

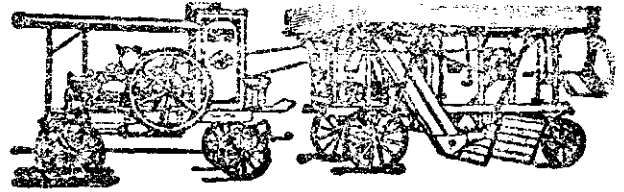
Filiala:

ARAD, Andrásy-tér 13.
Palatul Minorităților.

400 decorațiuni și 36 premii de stat.

Motoare „OTTO” original.

Locomobile de benzin și Garnituri
de trierat cu motoare complete.
Motoare de sine mișcătoare. Mo-
toare de ulei brut și gaz sugător

construiește în cele mai bune condițiuni

LANGEN & WOLF

FABRICĂ DE MOTOARE.

Filiala: Timișoara-Iosefin,
Stada Bonnaz No. 12.

Cereți gratis cataloage și prețuri curente!

Se caută reprezentanți solizi!

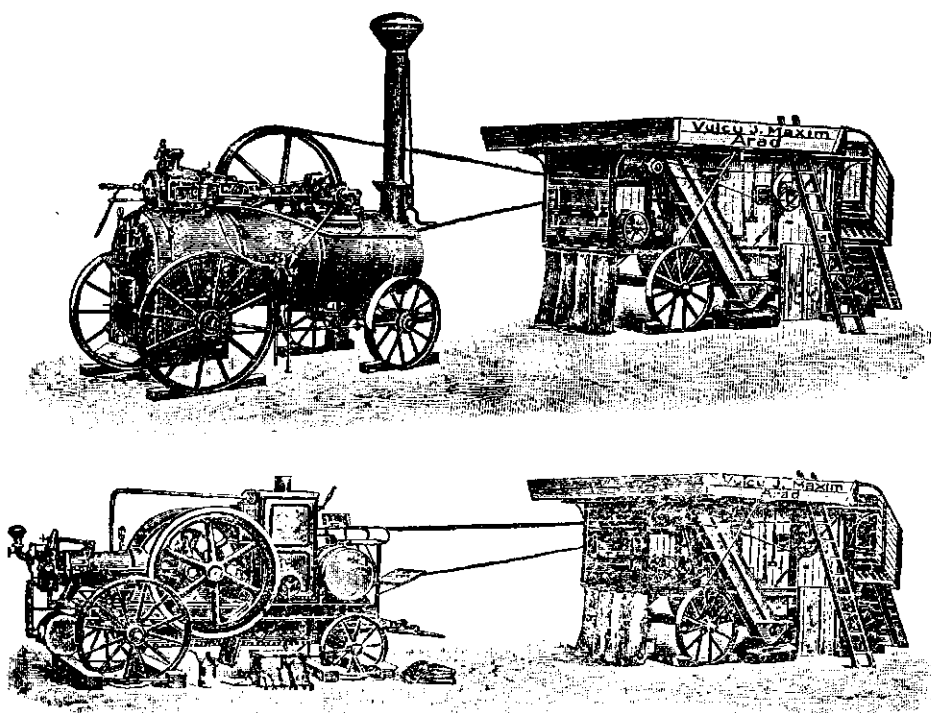
Peste 106.500 bucăți funcționează în toată lumea!

Cea mai veche și mare fabrică de motoare din lume!

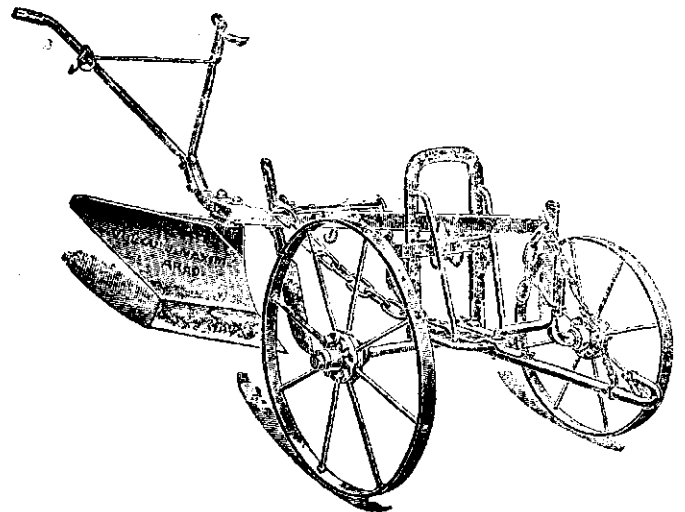
Cinci fabrici cu aproape 8000 lucrători și funcționari!

MAXIM I. VULCU fabricant de mașini :

ARAD, Strada Fábrián László n-rul 5—6. Telefon nr. 608.

Schimbarea locomobilelor de treerat, să
umblă singure, o efectuează în prețuri
moderate, după sistemele cele mai pra-
ctice și cunoscute cu lanț, cu roate și cu
transmission.

Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutreț, de
secerat, batoase complete de treerat cu aburi; Motor de oleiu brut sau cu benzină. Mai departe instalez
totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau ferestreu, țiglarie și alte stabilimente
mechanice-tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la
firma **MAXIM I. VULCU** Arad, strada Fábrián László, (lângă gara mare). : : :

Se caută o mașină de 10 ori de 12 puteri de cai spre cumpărare.

Cum să ne apărăm contra durerilor de stomac ? !

Contra durerilor de stomac, foarte lăpăte în timpul mai nou între omene, trebuie să ne apărăm dela început, folosind spre acest scop

Nectarul Dr. Engel

căci, un stomac sănătos și o bună mistuire, formează fundamentul unui corp sănătos. Cine dar voiește să-și mențină sănătatea până la adânci bătrânețe, se întrebuițează

Nectarul Dr. Engel

renumit în urma succeselor de până acum !

Acest nectar compus din diferite sucuri aromatice și vin, exercită în urma compoziției sale o influență binefăcătoare asupra mistuirii, e asemenea unui licheur de stomac, ori vin de stomac și nu are absolut nici o urmă stricăcioasă. Sănătoși și bolnavi pot așadar lua Nectar fără a-și strica sănătatea. Nectarul ajută cu o întrebuițare rațională la mistuire și la formarea sucurilor

Astfel se impune tuturor, ce voiesc să aibă stomac sănătos, întrebuițarea

Nectarului Dr. Engel

„Nectar“-ul este un excelent mijloc întâmpinarea catarului, sgrciturilor durerilor de stomac, a mistuirii anevoioase, și a greței. Se mai întrebuițează contra contipației, a colicel și a palpitației de inimă. Aduce somn și apetit, fiind bun contra insomniei, indispoziției durerilor de cap și acceselor nervoase. Folosit în cercuri mai largi s'a constatat că aduce veselie și poftă de viață.

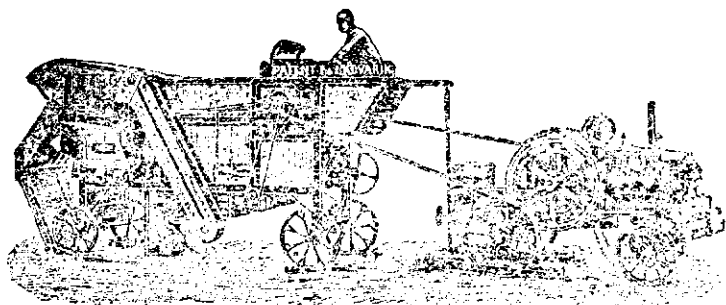
NECTARUL se poate cumpăra în sticle de 3 și 4 coroane în farmaciile din Arad, Ujrad Glogovác, Gyorok, Ménes, Paulis, Lippa, Hidegkut, Vinga, Szekesut, Pécska, Torny, Világos, Egres, Nádas, Berzova Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Bogar.s, Szerb-Szi.-Péter, Perjamos, Szemlaá, Szárafalva Nagylak, Palota, Alberti, Mezőhegyea, Batonya, Marczib, Dombegyháza, Kúttics, Uj-Szent-Anna, Pankota, Silingyia, Taucz, Sztatinaa, Baja, Kaprucza, Bresztovác, Rékás, Gyarmata, Bruckenau, Zsadány, Szent-András, Kis becskerek, Mehála, Temesvár.

Păzitivă de Imitații!

Cereții expres „Nectar Dr. Engel“

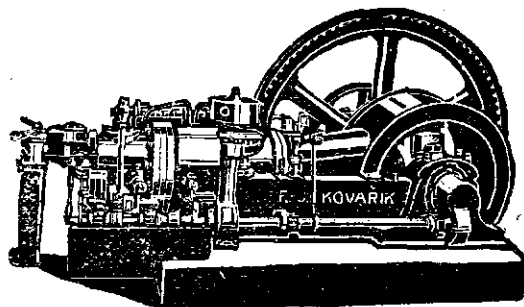
Nectarul meu nu e ceva miraculos. Are următoarea compoziție: Samos 300.0. Es:nta de vin 150.0, Sirop de micură 100.0, Vin roșu 100.0, Sirop de cireșe 100.0, Sirop de fragi 20.0, Aromă de Veremit 30.0, Anis etc... á 100. Aceste se mestecă.

Fabricat de primul rang.

Chezășie pentru funcțiune sigură.

Cel mai nou sistem de mașini de treerat cu abur sau motor, construcție patentă.

Motoare cu olei brut și motoare sugătoare cu gaz, presiune mara, sistem Diesel.

Despărțământ pentru tot felul de mașini agronomice. Mașini de abur, de treerat, secerat, cosat, sămănat etc. în cea mai solidă executare.

Kovárik F. és J.

prossnitzi gép- és motorgyár r.-társ. fióktelepe.

Budapest, V., Szabadság-tér. Nr. 14.

Nr. telefonului 604.

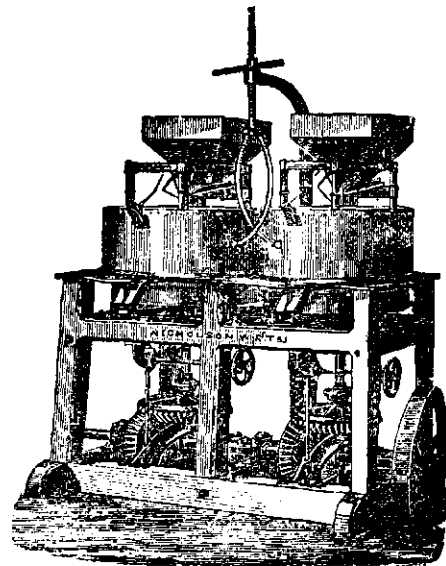
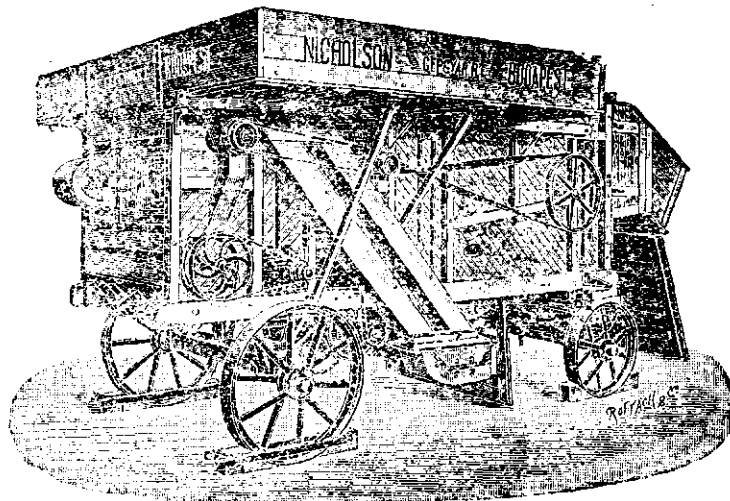
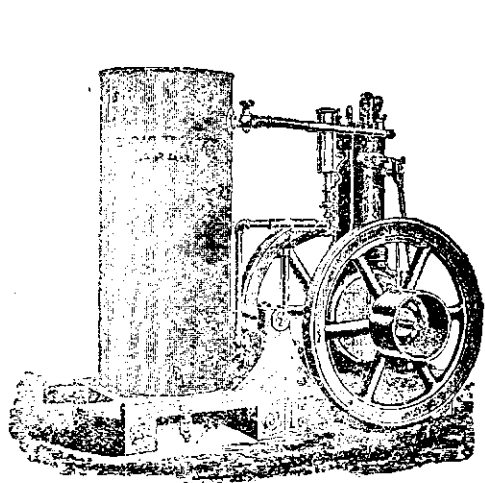
Nr. telefonului 604.

FRĂȚII BURZA

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér Nr. 1.
(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și tot felul de mașini agricole aranjăm mori cu motoare, mașini de trierat cu aburi, mașini de trierat cu motor, și tot felul de motoare cu benzin cu oleiu brut și cu sugătoare cu gaz prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.

„Catalog trimitem gratuit“.

„Millennium”

Berărie și Ospătărie.

Aduc la cunoștința on. public român, că în berăria mea se vinde bere numită

„Részvény” și renumita bere neagră de primăvară,

care în privința calității emulează cu berea „Salvator” din străinătate. — Vinuri proprii de podgorii, dus acasă, 1 litru 80 fil. — Local potrivit pentru societăți și pentru nunți. — Bucătărie bună ungurească. — Vinuri excelente de Hegyalja. — Zilnic concertează orchestra lui Petru Albert.

Cu stimă:

SCHUCH FERENCZ

proprietarul berăriei „Millenium”.

„RADIÁL”

societate pe acții pentru construirea de mori. (Malomépítészeti részv.-társaság.)

Adresa telegrafică:
Radiale Budapest.

Budapest, VI., Szabolcs-utca 6. SZ. Telefon: 125—23.

Pe baza celor mai bune recomandări dela morile ungurești austriace și streine, precum și în baza multelor referențe

Recomandăm:

Sitele-Radial, model 1911,

cari se află de potrivite la

ori-ce măcinat și acoardă multe avantaje

prin faptul că se poate regula după plac, pentru diferite trebuințe. — Catalog și deslușiri gratuit.

Expediție repede!

Mașini, piese pentru mașini, garnituri complete pentru mori și hambare, mașini pentru curățirea acestora, mașini de transport precum și garnituri de transmisie a energiei.

Librăria Tribuna

ARAD, strada Deák Ferencz nrul 20. — Telefon nrul 502. —

Mare deposit de recvizite de scris și cărți literare.

Ilustrate frumoase de Paști cu inscripții românești bucată costă 8, 10, 12 și 16 filleri plus porto postal ;

Zotti Hodoș, Poftă bună. Carte de bucate. Partea I și II à cor. 3 plus 10 fil. porto ;

Predicile ținute la mitropolia din București de mitropolitul Antim Ivireanul. Ediție nouă à cor. 1 plus 5 fil. porto ;

N. Iorga, Generalități cu privire la studiile istorice. Lectii de deschidere și cuvântări à cor. 1'50 plus 5 fil. porto ;

N. Iorga, Scrisori domnești à cor. 1'50 plus 10 fil. porto ;

Ion Gorun, Lume năcăjită. Povestiri à cor. 2 plus 20 fil. porto ;

S. Mehedinți, Către noua generație à cor. 1'50 plus 10 fil. porto ;

Spiridon Popescu, Zori de Iulie. Nuvele și schițe à cor. 2 plus 10 fil. porto ;

Leon Tolstoi, Război și Pace roman istoric, trad. de Adrian Corbul vol. I cor. 1'50, vol. II 1'20 ;

Lazăr Șaineanu, Dicționar universal al limbei române ed. II-a cu totul prelucrată și adăugită. Ortografia Academiei Române (cu 988 pagini) cor. 8 plus porto ;

D. Anghel, Fantome cor. 2 plus 20 fil. porto ;

I. Agârbiceanu, In intunerie nuvele à cor. 2 plus 20 fil. porto ;

Caton Theodorian, La masa calicului. Nuvele și schițe à cor. 1'50 plus 10 fil. porto ;

Virgil Caraiivan, Basme și legende străine. Traduceri din folklorul lumii à cor. 1'25 plus 10 fil. porto ;

Cincinat Pavelescu, Poesii cor. 3 plus 20 fil. porto ;

C. Collodi, Pățaniile lui Țândărică. (Povestea unei păpuși de lemn) cu 56 ilustrațiuni trad. din italienește de A. Buzescu à cor. 1'50 plus 20 fil. porto ;

Hai să rîdem! Almanachul revistei „Minerva” à cor. 1 plus 10 fil. porto ;

Nouă piese muzicale de Tiberiu Brediceanu ;

La șezătoare, Partitura pentru cant și piano à cor. 8 ;

Hora, (bis moll) pentru piano à cor. 1'50 ;

Quadrille compus pe motive românești à cor. 2 ;

Viorele, vals pentru piano ed. II-a à cor. 2 ;

Preludiu și Hora pentru piano cor. 2 ;

Rândunica, vals pentru piano, cor. 2 ;

Aurora, vals pentru piano, cor. 2 ;

Jocuri românești, Caetul I, II, III și IV bucată cor. 4 ;

Doine și cântece, Caetul II, III și IV à cor. 4 ;

Constantin Savu, Dor și iubire. Colecțiune de cântece pentru cor (mixt și bărb.) à cor. 2'50 ;

Ciparian Porumbescu Compozițiuni, 10 fascicole :

Fasc. I-a 8 coruri bărbătești : „Deviza” (Pe-al nostru steag...), „La un nor”, „In pădure”, „Dup' un veac de suferință”, „O, zi frumoasă, ai sosit!”, „Marșul călărașilor”, „Ieri, o floare radioasă”, „Sunt arboros”, „Sosirea primăverii” à cor. 2; Fasc. II-a 6 coruri bărbătești : „Lacrima”, „Patria română”, „Luna Mai”, „Noapte co-

solatoare”, „Cântec sicilian”, „Romanță” (Luna surde...) à cor. 1'50; Fasc. III-a 7 coruri bărbătești : „Imn” (Pe cerul Bucovinei), „Cântec vânătoresc”, „Serenadă” (Zefirul în melodie), „Salutare”, „Numele tău”, „Românul”, „Imn festiv” à cor. 1'50; Fasc. IV-a 4 coruri mixte : „Oda ostașilor români”, „Frunză verde foi de nalbă”, „Cântecul Margaretei”, „Serenadă” (Dormi ușor) à cor. 1'20; Fasc. V-a „La malurile Prutului”, vals pentru cor. bărb. cu acompaniament de pian à cor. 1'50; Fasc. VI-a coruri mixte : „Frunză verde mărgărit” (cu sopran solo și acompaniament de pian), „Cât îi țara românească” cu acompaniament de pian, „Noapte de primăvară” (mezzo-sopran, tenor și bas cu acompaniament de pian și vioară) à cor. 1'50; Fasc. VII-a „Bătrânească”, horă pentru pian 50 bani; Fasc. VIII-a „Hora detrunchiaților”, pentru pian 50 bani; Fasc. IX-a „Peneș Curcanul”, horă pentru pian à 1 cor.; Fasc. X-a „Potpourri de cântece naționale” pentru pian à 2 coroane.

Albume :

Expoziția generală română à 2 cor. ; Expoziția generală română à 2'50; Amintiri din România (cu ilustrații colorate) à cor. 2'50; Porturi naționale à cor. 2'50; Din București à cor. 2'50; Din Ardeal à cor. 5; Din Bucovina à cor. 5; Amintiri din războiul independenței à cor. 1'50; Amintiri din războiul independenței (formată mare) broșat cor. 5; (format mare) legat cor. 6; Armata Română (format 52 X 43 cm.) legată în pânză, cu titlu aurit. Originalele lucrate de pictorul T. Ajdukiewicz à cor. 15; Albumul Armatei Române artistic legată (format 46—36 cm.) à cor. 22.

Teodor Romul Popescu, Din Carpați à cor. 7'50; Prin Turnu Roșu spre România.

G. Dima, *Cântece și balade pentru o voce și pian* cu text român și german : 1. Dorința cor. 1'80; 2. De ce nu vii? cor. 1'80; 3. Peste vărfuri cor. 1; 4. Și dacă ramuri bat în geam cor. 1'30; 5. Somnoroase păsărele cor. 1'20; 6. Știi tu mândro? cor. 1; 7. Cântecul păstorului cor. 1'30; 8. Pe când soarele de vară cor. 1; 9. Biată inimă nșelată cor. 1'30; 10. Groza, baladă cor. 2'70; 11. Hărărire cor. 1; 12. Noi trei cor. 1; 13. Ștefan Vodă și codru, baladă cor. 1'80; 14. Trădare 90 fil.; 15. Cercul cor. 1'30; 16. A venit un lup din crâng cor. 1'75. La fiecare caet să se adauge 10 fil. pentru porto.

I. Scarlatescu, Poeme românești : Pentru voce și piano à cor. 5.

Tablourile lui Gligorescu la Arad. La librăria Tribuna se află de vânzare 20 reproduceri de pe tablourile lui Gligorescu. Mărimea unui tablou cu passepartout cu tot e 67 X 28 cm. Bucata costă cor. 2'50 plus porto și embalage. Titlul tablourilor e următorul : Ciobănaș pe Valea Prahovei. Ovreii din Galiția. Primăvara. Rodica. La pășune. La vatră. Nud. Băleiu la Bacău. Intoarcere dela băleiu. M. Sa Regele Carol I. Mica Bretonă. Interior la Vitre. Țărănețuța cu viței. Apus de soare la Barbison. Luerând. Horă. M. Sa Regina Elisaveta. Colț de atelier. Portretul pictorului. Pe plaiu. La cerere se pun în cadre moderne.

A. Bena, Nu m'abandona. Romanță pentru voce și piano à cor. 1'20; Sboar'al nopții negru flutur. Romanță pentru voce și piano à cor. 1'50.

G. Dima, *Cântece populare românești pentru o voce cu acompaniament de pian* cu text român și german : 1. Mândruțică de demult cor. 1; 2. Jelui-m'ăș și n'am cui cor. 1'30; 3. Vai mândruțică dragi ne-avem cor. 1; 4. Hei, cei, măi! cor. 1'30; 5. De-ar fi trăznit Dumnezeu cor. 1'80; 6. Sub fereastră mândrii mele cor. 1'30; 7. O, ce veste minunată cor. 1; 8. Doamne Isuse Hristoase cor. 1; 9. Leagăn verde cor. 1; 10. O inimă întristată 90 fil.; 11. Hop, țurcă-furcă! cor. 1; 12. Ciobanul, coroane 1'30.

Un avocat ingenios. În Cicago a produs mare ilaritate ideea interesantă a avocatului renumit A. S. Trude. La o dezbateră de la tribunal s'a întâmplat, că unul din cei mai de seamă medici, — care de altfel e prieten bun cu avocatul A. S. Trude, — fiind ascultat ca expert a dat o părere medicală, care nu era favorabilă de fel clientului pe care îl reprezenta avocatul. A venit rândul avocatului, ca să spuie impresia neplăcută produsă de declarația medicului expert și după o mică surtare se întoarce către medic:

— „Dumnele medic — zice — așa-i că d-ți și d-a consultat de boala din societatea cea mai distinsă?”

— „Da.”

— „Nu s'a consultat mr. Georg Pullmann?”

— „Da.”

— „Și unde s'a află acum mr. Pullmann?”

— „A murit.”

— „Adevărat... Dar pe mr. Marshall nu d-voastră l'ați curat?”

— „Ba da.”

— „Și el unde se află acum?”

— „Și acesta a murit.”

Avocatul șiret a mai înșirat numele încă la vre-o zece oameni cunoscuți din Cicago pe cari medicul îi curase și cari toți au murit, apoi întorcându-se către jurați i-a privit odată încruntat și făcând cu mâna un gest resignat fără a zice un cuvânt s'a așezat jos pe scaun. Jurații cu o adevărată consternare l'au privit pe medic și soarta procesului, — în ce privește părerea expertului, — a fost pecetluită. Clientul avocatului a câștigat procesul.

Acții dela Instit. „Albina” emisionea V. deplul meu de optare după 20 buc. voiesc a-l vinde în sumar ori bucăți cu prețul stabilit de adunarea generală cu 440 cor. minus 200 cor. ce este a se plăti în 5 rate la casa instit. „Albina”. Doritorii de cumpărare au a se adresa adm. „Românului” în Arad de unde vor căpăta informațiune lămurită.

domn tot în pielea de urs dublată cu un postav de caloare scortişoarei și cu șapcă de lutru.

Domnul vorbi; era Manilof. Ei se aruncară în brațele unui altuia și rămaseră așa cinci minute bune. Pupăturile fură de o parte și de alta atât de energice încât acești domni avură din pricina lor durere la gingii tot restul zilei. Iubitațiunea în Manilof fusese atât de mare încât n-ai mai rămase decât nasul și buzele în față: Ochii dispăruse cu totul. Vreme de un sfert de oră el ținu cu ambele mâni mâna stângă a lui Cicikof și i-o înfierbântă teribil: el întrebunță întorsăturile de frază cele finna ie și cele mai catifeiate spera-i povesti pentruce alerga ca să înbrățișeze pe Pavel Ivanovici (eroul nostru), și cuvântarea se sfârși printr'unul din acele complimente cari se fac domnișoarelor cu cari cineva vrea să danseze. Lucrul de altfel neavând prin aceasta decât un mai mare preț, Cicikof deschise gura ca spre a mulțumi ca domnișoară bine crescută, când deodată Manilof scoase dedesubtul blănii sale un sul de hârtie legat la cele două capete cu o panglicuță roșie.

— „Ce-i asta?”

— Tărâni.

Cicikof scoase o ușoară exclamație, desfășură hârtia, o străbătu cu privirea, admiră frumuseța scrisului și zise:

„Iată o listă pe care nu trebuie să o transcrii; e perfect scrisă, ba încă și un chemac de toată frumusețea. Asta-i turnat... e de un artist! Dar cine face d-tră lucruri așa de minunate?”

— Ah! nu mă întreba.

— D-ța, nu-i așa?

— Nu. Nevasta mea.

(Va urma.)

Bai de aburi pentru dame și domni. În scaldă „Opro” situată pe piața Tököly, Lunea și Vinerea p. m. între orele 3—6 stă bala de aburi la dispoziția on. dame. Pentru domni e deschisă bala de aburi zilnic dela 5 dimineața până la 1 oră d. a. Membrii cluburilor și a societăților, militari, și poliția solvese 70 fileri. Bala de aburi e transformată și din nou aranjată Prețul redus la cumpărarea alor 10 bilete e de 8 cor.

x Nou atelier fotografie în Arad. Noile direcțiuni în pictură au creiat evoluțiunea artei fotografice. Desvoltarea rapidă atât a fotografiei profesionale, cât și amatoare ne face să uităm vremile patriarhale, când oamenii stăteau drepti ca lumina în fața mașinei de fotografiat. Măiestrii moderni ai artei fotografice fac să dispară lipsele vechi, cari se consideră de problema fotografiei fixarea copiei vii a omului, iar nu de opera unui artist, schimonosită prin ținuta teatralistică a corpului și fotografiere falsă. Unul dintre aceștia este Nagy Géza, a cărui nume este pus astăzi alături cu a celor mai distinși fotografi profesionali. Acest fotograf dorește să-și valorizeze praxa câștigată ca conducător al atelierului *Hugó Weisz* timp de 10 ani și experiențele făcute în călătoriile de studiu, făcute în străinătate. *În scopul acestui scop edificat în Arad, strada Andrásy-tér 22 vis-à-vis cu casa comitatului. Deschiderea atelierului lui Nagy Géza îl recomandăm în deosebita atențiune mult stim. public.*

x Gustav Táray — Oradea-mare, str. Rákoczy, prăvălia pentru elită, unde se pot cumpăra lucruri de mână, pentru dame precum și necesarii, cu prețuri foarte ieftine. Telefon 783.

x Seminarul juridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farkas (lângă edificiul cel vechin al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului juridic, e dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocatuală.

x Adolf Nadler, fabrică de oroloage pentru turnuri, Budapesta VIII. str. Prater 2. O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați livrează cele mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. Ia garanție pentru oroloagele livrate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anunț din ziarul nostru.

Bibliografie

— x —

A apărut:

Adevărata bogăție, sau împăratul printre săteni, poveste de Ioan Agârbiceanu, cu chipuri de Floarea Mureșanu și cu portretul autorului. Cluj, 1912. Prețul 20 fileri.

Minunata poveste publicată în numărul 9 al „Soliei Satelor” și scrisă de povestitorul nostru iubit Ioan Agârbiceanu, a plăcut așa de mult, încât mulți cetitori și-au împărtășit această plăcere în cele mai calde cuvinte. Acum frumoasa poveste s'a tipărit și în cârticică, că sătenii noștri și toți iubitorii de citire să o poată avea ușor și în o formă plăcută. O carte, care va face cinste oricărei case românești. Foarte potrivită pentru școlari, ca *premiu din prilejul examenelor*, de aceea se recomandă în atențiunea învățătorilor, directorilor de școli și a iubitorilor de învățătură. Se poate cere dela redacția „Soliei Satelor” din Cluj, cum

și dela ori-care librărie românească. La comanda mai mari se dă rabatul obișnuit librarilor.

Gazeta Mazililor și Răzeșilor bucovinei. Revista bilingvă anul II. Nr. 2. Abonamentul pentru Austro-Ungaria 6 cor pentru România 8 lei pe an. Administrația Cernați, Str. Francisc 42.

Drepturile Femeii, revistă lunară. Anul I. Nr. 4 cu un foarte bogat cuprins. Red și adm. București Calea Ștefan-Vodă Nr. 204.

A apărut: **Criza bisericăscă** de Spiru C. Haret și se poate procura dela librăria „Tribunul” Arad, Str. Deák Ferenc.

A apărut: **Doina (legendă)** de Maria Cioba și se poate procura dela Tip. „Concordia” Arad, str. Zrianyi Nr. 1a.

Săptămâna politică și culturală No. 16 cu un foarte bogat cuprins. R d. București, strada Regală Nr. 1. Abonamentul pentru Austro-Ungaria 16 cor. pe an.

A apărut: **„Zări din Univers”.** — În vederea eclipsii solare din 17 april 1912, colaboratorul nostru d. Gavril Todica, a scris o mică monografie asupra întăneșimilor solare, din care o bună parte s'a publicat și în „Cosinzeana”, dar care a apărut completă în broșură separată sub titlul de mai sus. Broșura fi d din cele mai interesante și instructive, ba unica nu numai în școala noastră literatură astronomică, ci și în afraților din Regat, o recomandăm tuturor cărturarilor noștri și în deosebi tineretului din gimnaziu. Costă 30 fileri și se poate comanda atât la Librăria Națională din Orăștie, cât și la autor în Geoagiu (Algyógy, Hunyad m.).

Samarul numărului de mână din „Noua revistă română” de sub direcțiunea d. lui C. Radulescu-Motru, este: Noutăți: Memorial bucovinencilor către împărat. — Constituționalitatea legilor. Cetiuni sociale, Padre Străinu: O tragedie etnică. Psihologie, dr. El. Simionescu: Despre neîncredere. Literatură, I. Cîră-Nanov: În Humuleștii lui Ia Creangă (cu două ilustrații). D. Leobescu: Recădere (după Baudelaire). C. sar T. Stoika: Cucerirea (literatură norvegiană) trad. de G. D. Blinsky. Cronica științifică, Em. Grigoras: Noutăți științifice. Eclipsa de Lună, las-mări: Conferențele d. lui Herbert Lagard die. — „Leitziare filosofică”. — Sărăcia în Anglia. — Psihologia revoluțiunii chineze. — Răstolul de guerilla în Tripolis. — Un congres de educație morală. Revista revistelor: Insula. — Viața Nouă. — La Coopération des Idées. — Mercure de France. Memento.

Teatrul Apollo. Azi, *duminecă*, teatrul Apollo va prezenta următorul program foarte atractiv:

1. Din centrul Africii (tablou elasic din natură). — 2. Mama doarme (dramă). — 3. *Juocul rătăcit fals* (dramă socială senzatională în 2 acte). — 4. Lemke țărăș e copil (comic).

Prețurile locurilor: Lejă, de persoană 1 cor. Loc rezervat 1 cor. — Locul I, 80 fil. — Locul II, 60 fil. — Locul III, 40 fil. — Locul IV, 20 fil. — Orhestră proprie. — Garderobă.

Începutul reprezentațiilor d. a. dela orele 2 și jum. — 11 noaptea.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

Nedelcu, Wien. Nu înțelegem ce poate cauza de nu primești foia regalată? Ziarul se expediază din 1 April supt următoarea adresă: Dr. L. M., Wien, VIII. I. Alserstrasse 27. Cînera trebuie să primească ziarul de nu ni se returnează.

Redactor responsabil: **Atanasie Mălăgla.**

Nou atelier fotografic în Arad.

Noile direcțiuni în pictură au creiat evoluțiunea artei fotografice. Desvoltarea rapidă atât a fotografiei profesionale, cât și amatoare ne face să uităm vremile patriarhale, când oamenii stăteau drepti ca lumina în fața mașinei de fotografiat. Măiestrii moderni ai artei fotografice fac să dispară lipsele vechi, cari se consideră de problema fotografiei fixarea copiei vii a omului, iar nu de opera unui artist, schimonosită prin ținuta teatralistică a corpului și fotografiere falsă. Unul dintre aceștia este **NAGY GÉZA**, a cărui nume este pus astăzi alături cu a celor mai distinși fotografi profesionali. Acest fotograf dorește să-și valorizeze praxa câștigată ca conducător al atelierului **HUGO WEISZ** timp de mai mulți ani și experiențele făcute în călătoriile de studiu, făcute în străinătate. *În scopul acesta va deschide în 1 mai atelier anume pentru acest scop edificat în Arad, strada Andrásy-tér 22 vis-à-vis cu casa comitatului. Deschiderea atelierului lui Nagy Géza îl recomandăm în deosebita atențiune mult stim. public.*

De vânzare

o vie frumoasă în **Șiria**, în localitate aproape de piața mare se află o casă de vânzare. Lămuriri dă administrația ziarului nostru.

Anunț.

În negoțul meu de bătănie și bumbăcărie află aplicare un tânăr

Invățățel

din casă bună și cu cel puțin 2 clase gimnaziale sau reale.

Nicolae Dușoiș,
Brassó.

La o parochie

de clasa III se caută un teolog modest. Adresele sunt a se trimite la

Văd. **Iuliana Popescu**,
Kovácsi (Arad m.)

INSTANȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică, că mi-am deschis

cancelarie advocațională

în **Șiria** (Világos), com. Arad.

Dr. Alexe Boțioc,
advocat.

Licitațiune minuendă.

În urma ordinului V. Consistor ort. rom. din Arad Nr. 1429/1912, prin aceasta se publică licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a unei biserici în comuna Moroda (Marot, cott. Arad posta Apatelek) pe ziua de 15-28 Aprilie 1912 la 3 ore p. m. în localul școlii gr. or. rom. din loc.

1. Prețul de esclamare 18769 cor. 59 fil.

2. Licitanții au să depună înainte de începerea licitațiunii un vadiu de 5% al prețului de esclamare, în bani gata, sau hârtii de valoare acceptabile.

3. Planul, preliminarul precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din loc.

4. Pentru participarea la licitațiune, licitanții nuși pot forma nici un drept de diurnă sau spese de călătorie.

Comuna bisericască își rezervă dreptul a da în întreprindere lucrările de edificare a Bisericii, aceluși reflectant în care va avea mai multă încredere, fără privire la rezultatul licitațiunii.

Moroda, la 28 Martie (19 Aprilie) 1912.

Dimitrie Nica m. p. **Zaharie Moga** m. p.
preș. com. parohial notarul com. par.
în conțelegere cu: **Ioan Georgia** m. p. p. r. sb.

Nr. 514 1911
a. l. e. s. e. d.

PUBLICARE

pentru esarendare de domeniu și moară

În cancelaria subscrisor comisiunii administratoare în Naszód la 10 Iulie 1912 după amiază la 4 ore se va ține licitațiune cu oferte scrise și închise pentru esarendarea pe 12 ani (1913--1925) a următoarelor realități din Csiesókeresztur (comitatul Szolnok-Doboka) proprietatea fondului central de stipendiu din districtul Násáudului și anume:

1. Realitățile cuprinse în cartea funduară a comunei Csiesókeresztur nr. 124 A x no. ordinar 1--3, 6--14, 17--19, 21--51 și anume:
a) loc de casa intravilan, curte și grădină de 9 jughere 1547 orgi pătrate;

b) pământ arătur de 140 jughere 875 orgi pătrate cu semanătură de toamnă de 100 mierțe mari de grâu din anul 1912.

c) loc de cosit de 55 jugăre 971 orgi pătrate;

d) locul de vie de 4 jugăre a cărei cultivare s'a sistat;

e) pășune de 187 jugăre 1383 orgi pătrate;

f) pământ neefectiv de 35 jughere 1-23 orgi pătrate: case de locuit cu edificii economice;

g) 15 curialități cuprinși în cărțile funduare din Csiesókeresztur nr. 2, 14, 19, 39, 55, 66, 67, 68, 75, 85, 106, 129, 137, 138 și 139 dintre cari 14 sunt datorii a presta cu alimentațiunea proprie pe au fiecare câte 90 zile de lucru cu palma, iar unul 90 de zile cu trăsura, tot asemenea 10 locuitori din Csiesókeresztur, cari stau cu fondul în legătură de contract și prestează 5 câte 90 zile de lucru cu palma, alții mai puțin și îndeplinesc alte lucrări.

h, dreptul de vânat și pescuit.

Prețul de strigare ca arândă anuală e stabilit cu 1000 coroane.

2. Moara de făină cu 5 pietri dimpreună cu realitățile ținatoare de dânsa luate în cartea funduară Nr. 124 sub nr. 185, 186, 187 și 188.

Prețul de strigare ca arândă anuală e stabilit cu 2000 coroane.

La ofertele scripturistice închise sunt de a se alătura ca vadiu în bani gata 10% dela prețul de strigare.

Oferentul are să declare în ofertă cunoaște condițiunile de licitațiune și de contract și se supune acelor.

Condițiunile de licitațiune și de contract se pot vedea în cancelaria fondurilor în orele oficiale.

Dela comisiunea administratoare de fondul central școlastic și de stipendiu din districtul Násáudului.

Násáud (Naszód) la 4 Aprilie 1912.

Prezident: **Dr. Demetriu Ciuta**, m. p.

Secretar: **Dr. Nestor Simon**, m. p.

H. DURATZO
fost șef. atelierului fotografic Mandy
Atelier fotografic
București, strada Gr. C.
Cantacuzino (România).

GUCHT HUGO
mechanic
BISERICA-ALBĂ str. Becher 6.

DEPOZIT de renumite mașini **PIAFF** pentru cusut, de cârpit ciorapi și brodat. **MAȘINI** de cusut **PHÖNIX** și **NEUMANN**, biciclete **STRYA** și **WAFFEN** toate părțile constructive la mașini de cusut și biciclete cu prețurile cele mai ieftine. **ATELIER** pentru reparaturi foarte bine aranjate, motor electric.

PĂRȚI CONSTRUCTIVE electrice, sonerie, lămpi de buzuar aparate de electrizat. **IN ATENȚIUNE:** nu țiu agenți voiajori și așa prețurile sunt mai ieftine, cu firmele și agenții acestora trimiși pe sate nu stau în nici o legătură.

Roze frumoase
distins cu 2 medalii de aur

Pachetele și transportul oricând gratis! — Prospect mare ilustrat cu instrucțiuni pentru plantare gratis.

Pentru încrederea sigură și înflorire bogată garantăm până la valoarea prețurilor.

10 bucăți trandafiri înalți, de 2 ani, numai nouțai	Cor. 20
10 bucăți trandafiri înalți, de 2 ani, soiuri mai vechi, de cele mai bune	10
10 bucăți trandafiri — tufo, de 2 ani, numai nouțai	3
10 bucăți trandafiri — tafe, de 2 ani, soiuri mai vechi, de cele mai bune	7
10 bucăți trandafiri alergători, cele mai frumoase soiuri	7
10 bucăți trandafiri, permanent înflorituri, atârănătoare pentru balcoane de așezat în lădițe, ornamente foarte pompoase pentru ferestri dela cor. 5 până	8
10 bucăți chrysanthemum, 10 soiuri, mari	4
10 bucăți garoafe cezare, soi pompos permanent înflorituri dela cor. 5 până	10
20 bucăți garoafe de culoare albă și argintie	5
10 bucăți Cactus Dahlia, numai soi nobil	5

Wilk M. Fr. iun. și soțul
CODLEA, (Feketehalom)
Comitatul Brașov (Brassó megye)
Trimitem prospect în limba maghiară și germană gratis.

Făina lactată
NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență ca foarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărsăturile, diareea, catărul intestinelor — Broșura »Ingrijirea Copiilor« se poate avea gratuit de la **NESTLÉ**, Viena I. Biberstrasse II.

Gustați
Berea SLEPING-car
din fabrica „Bragadiru“.

BINETH
IGNACZ
ARAD, Szabadság-tér nr. 15.

Atrag atențiunea on. public și recomand magazinul meu bogat asortat cu tot felul de pielării din patrie și străinătate. Comandele din provincă se execută prompt și conștiințios. Pregătesc părți superioare moderne pentru ghete.

Telefon nr. 828.

SFAT ȘI AJUTOR

celor cari suferă de iregularități de stomac, contra stomacului stricat, ardere de stomac, încuierea scaunului, sgîrciuri de stomac, greață, amețeală, vomare, insomnie, colică, anemie, gălbînare, etc. le recomandăm:

Picăturile de stomac »Brady« mai înainte »picăturile Maria«, cell Se capătă în fiecare farmacie. O sticlă mare Cor. 1.60, sticlă mică 90 fil. 6 sticle Cor. 5.40, 3 sticle mari Cor. 4.80. — Pentru trimiterea înainte a sumei trimite franco:

BRÁDY K. farmacie la „Regale Ungariei“ în VIENA, I. Fleischmarkt 1/4.

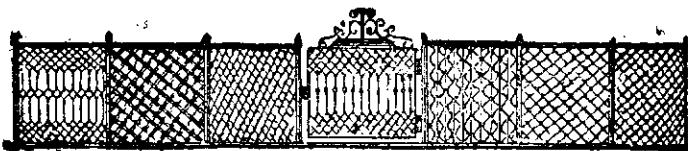
FIȚI ATENȚII! la marca de scutire, care reprezintă pe »Sta Maria de Mariacell«, la impachetarea roșie și la subscriere, care este copie chipului de pe lature și să respingeți orice imitație.

Vite americane altoite și nealtoite din diferite specii și de calitate superioară furnizează, garantând selecțiunea, cunoscuta școală de viță

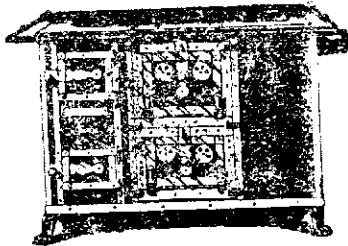

FR. CASPARI
din MEDIAȘ (Medgyes).

Catalogul se trimite gratis și franco la cerere. Într-ansul va găsi oricine mai multe scrisori de recunoștință, sosite din toate părțile țării, astfel, că cei ce doresc a comanda viță, pot cere informațiuni și dela acele persoane, putându-se astfel convinge de încrederea ce o pot avea în firma de mai sus.

Prima fabrică în Ungaria de nord alui Kozár Lajos

pentru țesutul și împletirea sîrmei (drot), îngrădiri (garduri), tot felul de site, clur, ornamente de lăcătușerie, construcții de fier, sobe (spartherturi), cuptorase în UNGVÁR. Fabrică totfelul de garduri din sîrmă (drot), din aramă galbină, din fier lustruit cu coșitoriu sau argint viu, țesături de rabbit, rosteie de ciuruit, coșeri pentru petriș și trestie împletită pentru plafond (structură). Despărțământ deosebit pentru fabricarea lucrărilor pentru edificii și ornamente de lăcătușerie, coridoare, trepte, grilaje de fier, verande din sticlă, uși de fier scutite contra focului și construcții de fier. Despărțământ din nou aranjat pentru fabricarea a totfelul de sobe (spartherturi) dela executarea cea mai simplă până la cea mai pompoasă, cu îmbrăcăminte de pământ (cahale, olane) în colorii sau albe. Prospect trimis gratis. Vinzătorilor procente corespunzătoare.

FISCHER TESTVÉREK

fabrică de rolete, îngrădituri, site,
: : rolete de oțel și matrațe : :
ARAD, József főherceg-ut nrul 18.
Fabrica: Kossuth-utca 45.

Recomandă în atenția on. public totfelul de lucruri de brânse, cari se află în magazinul firmei, cu prețuri ieftine.
Ingrădituri dela 30 fil. în sus metru □
Catalog la dorință gratuit.

Telefon 557.

Cine voiește

rachie curată

să se adreseze direct la firma cea mai mare românească

Creciun & Voda
din Lugos,

care dispune de căzănării mari proprii în Bănat și Ardeal.

Hotel „Central“ în Arad

Hotel de primul rang, vis-à-vis de casa comitatului. Stațiune de tramvai și autobus.

60 odăi moderne pentru oaspeți.

Luminație electrică. Scaldă în casă. Omnibus la toate trenurile. Locul de întâlnire al oaspeților din provincie. Grădină splendidă de iarnă. Cafenea. Prețuri moderate. Bucătărie excelentă. — Cu deosebită stimă:

Augustin Csermák.

Hotelul „Vas“ în Arad.

Recomand on. oaspeți cari vor sosi în Arad cu prilejul sinodului, hotelul meu, cu două etaje, cu odăi ieftine; în cafenea se vînd beuturi bune. — Serviciu culant. Locul de întâlnire al străinilor. Roagă binevoitorul sprijin:

AUGUSTIN RAESKY
HOTELIER.

Hotelul „Crucea-albă“ Arad.

Aducem la cunoștința on. membri ai sinodului, că precum în toți anii așa și în anul acesta punem la dispoziția oaspeților odăi cu prețuri moderate. — Restaurantul nostru este locul de întâlnire al doamnelor membri ai sinodului.

Rugând binevoitorul sprijin sunt

Cu deosebită stimă:

Gustav Braun,
proprietarul hotelului „Crucea
Albă“ Arad.

Telefon 387.

BRAUN N. ANTAL
Arad, Boros Béni-tér 7. (Casa proprie)

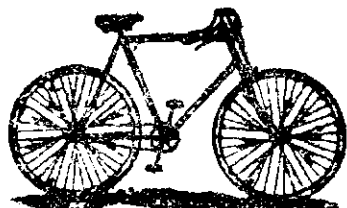
Recomandă depozitul său bogat asortat cu
văpseli și material pentru zidit

în atenția domnilor cari voiesc să zidească. Atrage atenția mai departe asupra varului de prima calitate, cement, țiglă, țevi de beton, praf de piatră, împletituri de trestie, table de cement pentru pavaj. — Productele fabricii sale de ghips din Baia-de-Criș le ține acum în depozit desfăcându-le cu prețuri foarte ieftine. Cere sprijinul on. public:

Cu stimă: **BRAUN N. ANTAL.**

BICICLETE

de renume mondial:
THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu oale campanilari, roata automată (cu frână liberă) se vând pe lângă garanții de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără nici o ridicare de preț, în rate lunare de 12 și 15 cor precum și părți alcătuitoare pentru biciclete, ca șasiu interioră și exterioră prima calitate, sonerie, lămpă, pedale, lanțuri, roată automată, conus. — În toată circulația mare unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provinciile cu preț foarte redus. — La cumpărări mari se dă rabat mare.

Láng Jakab és fia

mag. comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapest, VIII., József-körut 41.
Mag. Beross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
Mag. de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Primul atelier de biliarde din Brașov

MERTH JÁNOS,
Brassó, Vasút-utca 8. sz.

Pregătește din material excelent și uscat totfelul de *biliarde*, în stilul cel mai modern, primind pe lângă prețuri foarte moderate și reparaturi.

GEORGE SZÖCS

croitor civil și militar
BRAȘOV,
Strada Mihael Weiss 10.
casa proprie.

Deposit de cele mai nouă stoffe indigene și din străinătate.
SERVICIU PROMPT!
PREȚURI SOLIDE!

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1911.		1912.	
19 Martie		10 Martie	17 Martie
ACTIV			
168 709 569	119 101 569	219 057 057	218 930 936
1 251 270	49 608 000	871 101	868 425
105 778 479	Argint și diverse monete	197 740 809	208 530 566
25 310 616	Portofoliu român și străin	14 776 007	15 037 077
11 999 924	*) Impr. pe ef. publice	11 999 791	11 999 791
17 956 807	„ în cont curent	17 633 077	17 633 077
4 293 621	Efectele capitalului social	4 216 621	4 216 621
6 020 644	Efectele fondului de rezervă	6 093 451	6 093 658
726 113	„ „ amort. imob. și mașin. de imprim.	798 002	798 458
541 139	Imobile	452 346	589 667
110 087 520	Mobilier și mașini de imprimerie	102 287 565	102 660 325
17 743 179	Cheltuieli de administrație	22 938 192	22 168 010
40 439 106	Depozite libere	41 653 032	41 313 373
510 857 987	Conturi de valori	640 517 045	650 839 984
	Conturi curente		
	PASIV		
12 000 000	Capital	12 000 000	12 000 000
30 135 439	Fond de rezervă	32 081 780	32 081 780
4 432 204	Fondul amort. imobil. mobil. și mașin. imprim.	4 682 522	4 682 522
329 450 700	Billete de bancă în circulație	458 856 470	466 051 610
984 802	Dobânzi și beneficii diverse	1 087 694	1 206 983
110 087 520	Depozit de retras	102 287 565	102 660 325
23 767 322	Conturi diverse, sold	29 521 014	32 156 760
510 857 987		640 517 045	650 839 984

Scomptul 5%
*) Dobânda 5%

AVIZI

Am onoare a aviza onoratul public, că a sosit în mare transport apa minerală de

malnaș

cea mai plăcută apă pentru vin.

Cu stimă

Rubinstein Mór, Arad.

ARAD, WEITZER-U. 13.

D-na SZALKAI ÁRMIN

lucrează în timpul cel mai scurt în atelierul său de **BRODĂRII ȘI ALBITURI**, trusouri complete pentru femei, bărbați și copii, lucrate artistic și cu gust. — Brodării albe și colorate, lucrări cu aur, albituri, batiste, servete, millienuri, perini pentru divan, se află gata și se vând cu preț ieftin, — se află și nelucrate. Domnișoare se primesc spre instruire.

Numărul telefonului 23.

Ujj János,

stabiliment industrial de ciment, în Kisjenő-Erdőhegy și Nagyzerind. (Aradmegye).

Execută țevi de beton, plăci de pavaj, plăci de marmură artificială, terrazzo și mozaic, colonne, scări, lavițe, cărămizi, țigle, inele de fântâni cu fer, plăci sub sobe, vâlcele de ori-ce lungime, etc. etc.

Acest stabiliment lucrează și proiecte de cheltuieli și planuri pentru poduri de beton cu construcție de fer și pentru betonizarea trotorelor.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

ANTONIU NOVOTNY, TIMIȘOARA-FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE**, de dăosul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curențe ilustrate trimis gratuit.

PEPINIERELE VÁSÁRHELYI & HAIDU BIHARDIÓSZEG.

Un milion vițe americane altoite cu și fără rădăcini de 1 an și 2 ani.

Cultivează și țiferează cele mai alese soiuri: *Komâne, Franceze și Ungare* — Servește cu cele mai renumite vițe de **Delaware** producătoare de cel mai fin și bine plătit vin, recunoscut în lume. — Comandele se efectuează prompt și în **calitate inecșionabilă** garantată, cu 30—40% mai ieftine ca la toate pepinierele din Ungaria și România. Vițele noastre toate sunt autentice, selecționate, dezvoltate, cu rădăcini mari și viguroase ca de 2 ani, lăstar i crescuți peste 50—100 cm. și portulioiul în perfecta stare a sănătății, după cum testează certificatul din *Catalogul* mai recent, care la cerere se trimite ori și cui gratis și franco. —

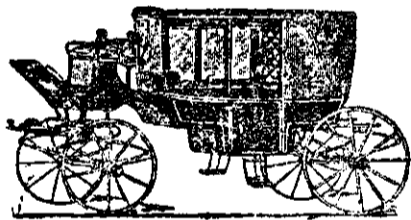
Este în interesul on. public, că fiind cererile foarte multe, să grăbească cu comenzile spre a putea avea varietățile dorite. La cerere sunt rugați a ne arăta adresa exactă și în care zi ar dori să vină în vizită la noi.

Prima fabrică de trăsuri, cu instalațiuni de mașini este a lui

Kovács István

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS
str. Fröbel nr. 58 (casa proprie),
fabricant de trăsuri și autocaroserie

furnizorul postelor reg. ung. și mecanicilor militare.

Mare deposit permanent de tot felul de trăsuri și calese noi și folosite. Atelier de reparatură. Atelier de făurire, rotarie și de lustruit.

Vânzare de altoi de viță

de vie nobilă și pomi altoiți.

Cine voiește să aibă o grădină frumoasă de viță de vie ori poame, să se adreseze cu încredere la pepinaria condusă conform cerințelor științifice a lui

Vityé Miklós, Ós-Csanád, Torontálmegye.

unde se află altoi nobili de pomi și diferite specii de viță de vie nobilitată și americană.

Pentru dessert: meri, peri, cireși, pruni, vișini, perșeci, ringlote și nuci. — Prenotări pentru toamnă și primăvară primesc ori și când.

Catalog ilustrat trimis franco și gratuit.

Pentru sezonul de Paști și Rusaliu
Recomand magazinul meu bogat asortat în
pălării de bărbați, albitali, cravate și mișe.

Mare asortiment de pălării de băieți pe lângă prețuri fixate. Totdeauna recomand

atelierul meu de blănărie

pentru toate lucrările de cad în branșa aceasta pe lângă serviciul cel mai prompt.

Cu stima:

IOAN BĂLINT „JÁNOS”
Timișoara-Fabric. Palatul grașului.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trușesti sunt atrofiate și cari în urma ușurței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. **E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt.** Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trușesti ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletului i-se liniștesc.**

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice **dr. PALOCZ** vindocă deja de ani de zile repede și radical cu **metodul său propriu de vindecare**, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilice boalele de țeve, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. **Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată.** În ceea ce privește cura, depărtarea nu este piedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite ficăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m. **Tratament și cu Salvarsanul Ehrlich 606.**

Adresa: **Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemyre IV., Muzeum-körut 13.**

În atenția celor ce zidesc case!
TEODOR CIOBAN
ZIDAR DIPLOMAT ȘI ARCHITECT
ARAD. Str. Deák-Ferencz 20.

În mare încredințez pe on. public, că în branșa arhitectonică

execut tot felul de întreprinderi, transformări de ziduri vechi, repararea de biserică română și școli, precum și zidirea lor.

Cu plăcut și bugete servesc cu prețuri cât se poate de moderate. Comandele primesc atât în loc. cât și în provincie. Rângând spre înălțimea on. public român semnez

Cu stima
Teodor Cioban.

Ces. și reg. privilegiatelor

Bandage pentru surpături
cu pelote de gami pneumatice, sunt cele mai perfecte.

Corsete pentru doamne și domni, în toate cazurile de vătămături și morburii ale părților corporale inferioare.

Giorapi de gumă pentru sgarăritari de arterii și vine.

Mâni și picioare artificiale în cazuri de amputări

Aparate ortopedice pentru marea și sprijin (cărți).

Corsete artificiale pentru defecte corporale. Aparatură ortopedică pentru băieți și fetițe, precum și tot soiul de articoli pentru sanatorii se confecționează după cele mai noi sisteme și mai modernă tehnică cu prețuri moderate originale de fabrică.

Cele mai nouă liste de prețuri ilustrate, cari conțin c-a. 3000 ilustrațiuni și îndrumări de folosință se trimit la cerere **gratuit și franco** de către „*Fabrica ces. și reg. priv. de bandage și aparatură medicale a lui*

KELETI I. BUDAPEST, IV., Prov. Koronaherczeg-ut. 17.

Fondată 1878.

Telefon 13-70.

Orova Károly,

inginer-mechanic diplomat.

Budapest, V., Kálmán-utca 24.

Telefon 146-38.

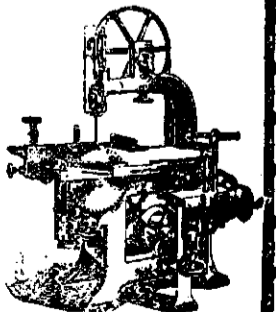
Reprezentantul fabricii de lucrări a lemnului de specialitate: **TEICHERT & SOHN, LIEGNITZ.**

Specialități: Herestraie rapide și cu două cășuri, instalare completă de herestraie cu aburi și uzine. Garnituri pentru tăiatul lemnului cu elevator sigur.

Mare deposit în mașini și unelte pentru lucrarea lemnului pe seama măsarilor și inginerilor.

Condițiuni favorabile de plată!

Catalog trimis gratuit!

Pásztori Sándor, fabrică de împletituri, matrațe din sârmă și solete de fier.

Brașov-Brasov, Strada Spitalului 32.

Grilaje și porți tab leaște p-oprie, execuție simplă și frumoasă, matrațe din sârmă cu rame de fier ori lemn, pături de închis cu matraj cu arcuți, cea mai bună calitate. Împletituri și grădile pentru mori și fabrici, pentru scopuri economice și de gospodărie. — Coșuri de sârmă, gratare, sârmă împletită, ob oane, cotețe și alte lucrări de brânse, se execută pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Catalog ilustrat gratuit și franco

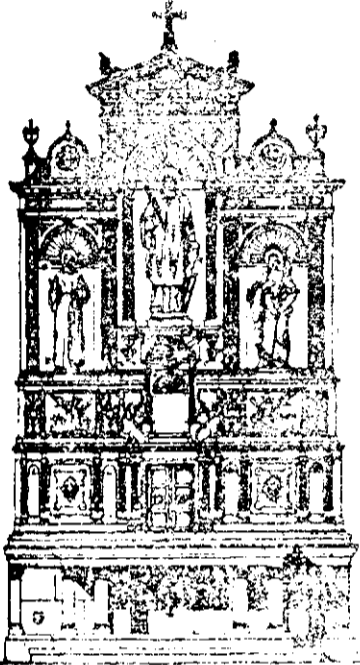

Bittenbinder József,

sculptor și arhitect de altare,
Temesvár-Józsefváros,
Bonác-utca 16 sz.

Face toffelul de mobilier de biserică, așa ca: Iconostase și altare, statui de piatră și lemn, amvoane și scaune de spovedanie, Sierul Domnului, Grota Mariei de Lour, cristelnițe, icoane de stațiune, sculptură în relief sau pictură, străni, pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și mămorează. Prețurent, preliminar de spese și planuri gratuit. — Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

Fabrica de mașini LAUFER JÓZSEF,

BUDAPEST,

VI, PALOTAI-UT 15-11.

Linii funiculare, șghia-buri de precipitat va-goanele pentru mine, osii de transmisii brevetate »Balon«, cângi automate de descărcat, macazuri, mașini de remorsaj cu lanțuri sau frânghii. Aranjamente Skips și de încărcat, elevatoare și transportere, etc.

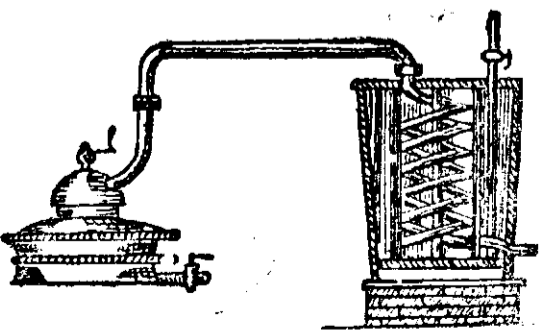
Papp K. orologer de tornuri, lăcătuș artistic de zidiri și mașini, precum și lucrări de aramă.

Temesvár-Gyárvaros, Fő utca 34. sz

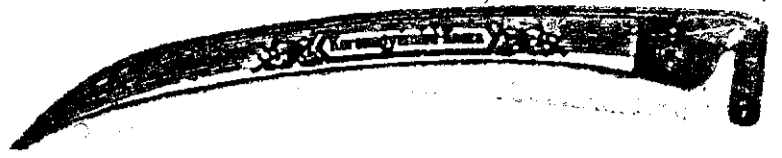
Pregătește Mașini pentru fabricarea de gheață, pentru răcire, aparate de ars rachie și fabricarea be-el, »paducte de mare presiune și reparațiile necesare, cu prețuri ieftine —

Oroloage de turu

construcția cea mai nouă și solidă, pentru biserică și școli, precum și reparațiile de oroloage se efectuează conștițios și ieftin — Catalog gratuit. La privirea lucrării se prezintă pe chelt. sa.

Să ne credeți că este în interesul D-tră dacă comandați coasa „Koronagyémánt“

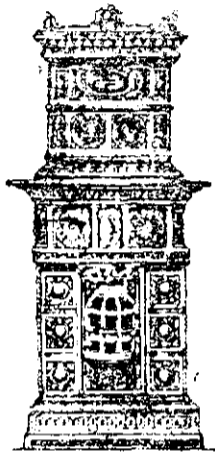
Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele și mol nu se găesc între ele. **Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.**

75 80 85 90 95 100 110 cm. la comanda de 10
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-50 2-60 cor. buc. 1 se dă rabat.

Comandele se pot face prin trimiterea banilor înainte sau pe lângă rambursă la **Lengyel Testvérek** magazin de coase „Koronagyémánt“
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Fabricant de cuptoare de lut.

SCHÖN JÓZSEF, Lugos

Szt. István-u. 36. Kossuth-u. 21.

Atrage atențiunea on. public că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descărcare și zidirea vetrelor de fert cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștițios.

Comandele se execută imediat.

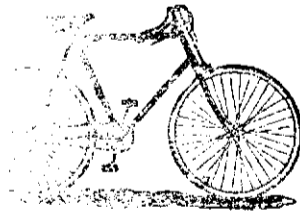

Cele mai bune fabricații de

PUȘTI de VÂNAT

puști flobert, revolvere și piștoale Bulldog, pecum și toffelul de gloanțe și praf de pușcă, cu prețuri ieftine.

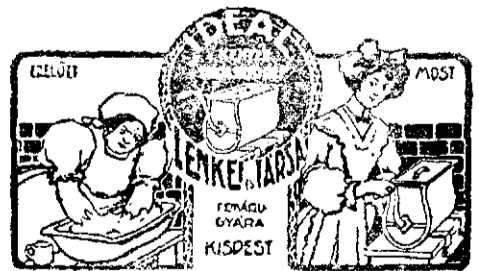
Cele mai excelente fabricații de
MAȘINI DE CUSUT
pentru familii și industrie.

BICICLETE

să căpătă cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă plătiri convenabile în rate.

Mândria oricărei gospodine este pâinea bună și frumoasă! În locul dospirii îndelungate și frământării oboșitoare, este de recomandat mașina „IDEAL“ pentru dospirea și frământarea pâinei, premiată în mai multe rânduri, la expoziția de lucruri casnice din Timișoara 1908 distins cu »Medalie de aur« și »Diplomă«.

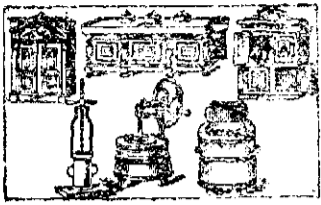
Toate aceste se pot comanda dela

KALENDA JÁNOS

Nagyvárad, Piac Szent László-tér.

STILLER JÓZSEF fabrică de dulapuri
de gheață brevetate :
Fabrica și biroul: Budapesta, VII., Kazinczy-utca 6/b. Telefon: 12-83.
(Mai înainte în Nagydófa-u. 22).

Recomandă dulapuri de gheață scutite prin lege cea mai bună
construcție pentru răciră berii, apei, untului, cărnii pentru trebuințe
gospodărești, mașini și rezervoare de înghețată, lăstalași pentru bolte
și cele mai noi condaloare. CATALOG ilustrat despre articolele anun-
țate mai sus și despre răcitoarele pentru carne și bucate, recitoare cu
aer condensat pentru bere, la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar:
Stiller József,
BUDAPESTA, VII., Kazinczy-utca nr. 6/B.

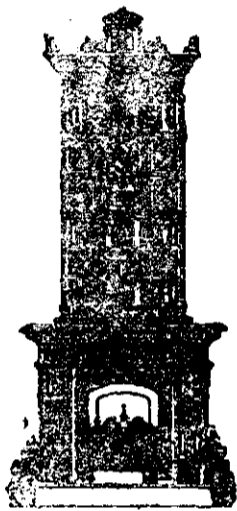
Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag
atențiunea on. clienți, că fabrica mea de
dulapuri de gheață, există de 36 de ani și să nu fie confundată cu alte
fabrici de această branșă, dar de cea mai nouă.
Cu simă: **STILLER JÓZSEF.**

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

Michail Wagner

fabricant de cuptoare și clar

BESZTERCZE, Ungargasse nr. 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri,
cuptoare pentru bucătării: fabricație proprie, pe
lângă prețuri moderate, modele simple până la
cele mai complicate în culori variate și moderne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efec-
tuiese cu prețuri convenabile.

Comandă pentru băi de vană și captusirea
pereților se fac de asemenea din asortimentul
depozitului.

Prăvălie nouă!

PREVARITURA és MANDL

PRĂVĂLIE DE ARTICLI DE MODĂ PENTRU

BĂRBAȚI ȘI FEMEI, PRĂVĂLIE DE ALBITURI

BISERICA-ALBĂ (FEHÉRTEPLOM) str. Vásár nr. 68.

Aducem la cunoștința on. public din BISERICA-ALBĂ
și jur, că în magazinul nostru de articli de modă
pentru bărbați, femei și de albituri se capătă
următoarele mărfuri excelente și moderne cu prețuri
fixe foarte ieftine:

ARTICLI PENTRU BĂRBAȚI: cămeși albe și în culori,
pantaloni albi, gulere, manșete, cravate, năfrămuțe, mănuși de
ață și de piele, cioropi, bastoane, ploiere, tabachere, pungă, etc.

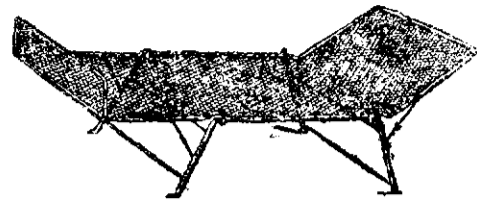
ARTICLI PENTRU FEMEI: cămeși, halaturi, gulere brodate,
năfrămuțe, ciorapi, rocuri brodate, mănuși de ață și de piele,
ploiere, parasole, corsete veritabile francoze, voaluri pentru mi-
rese și pentru față, reticule, jupoane, șorturi.

ARTICLI MĂRUNȚI: dantele, totfelul de mătăsuri pentru
decoruri, precum și totfelul de articli mărunți.

PROHÁSZKA JÁNOS

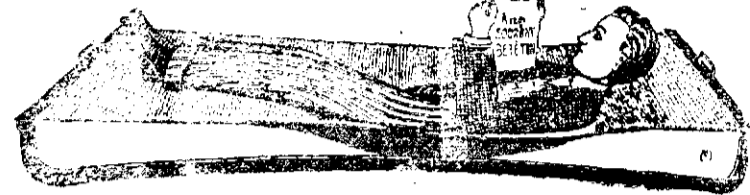
FABRICANT DE MOBILE DE FER ȘI DE ARAMĂ

Budapesta, VI., str. Gróf Zichy Jenő nr. 46.

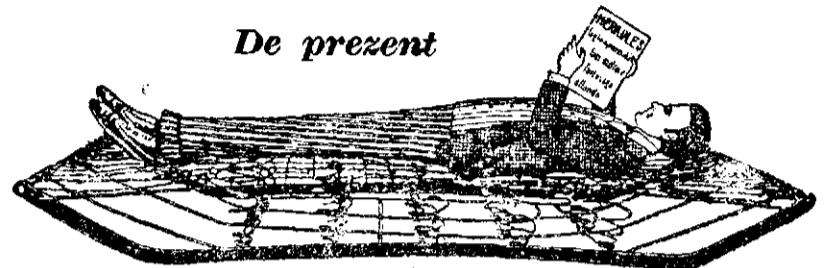

Durmi tul sănă-
tes lungeste
viața!

Mai înainte

De prezent

Aparat ușor și veritabil de aramă, liber de insecte și de praf cor. 18-
Matrațe de sistem vechiu, cu corzi așezate se reparază ieftin.
Matrațe cu corzi din fier Cor. 17-
Paturi de fier cu decorație de aramă, cu matrațe din fier . . . 32-
Paturi de aramă cu matrațe din fir bun 72-
Paturi de fier cari se pot închide, cu 3 matrațe 17-
Matrațe de fir cu cadre de fier, executate bine 11-50
Matrațe de fier în cadre de lemn 7-

Vânzare de mobile de fier și aramă cu prețuri foarte ieftine.

Cel mai ieftin izvor de cum-
părare de haine gata pentru
: bărbați, băieți și copii :

Moskovitz Zs.
magazin de haine
ARAD (Palatul teatrului).

Asortiment bogat de haine
și pardesii foarte elegante;
mare asortiment de pardesie
„Șaguna“ pentru domnii
preoți, veste pentru preoți
și pantaloni, precum și pe-
lerine negre pentru preoți.

Serviciu culant! Prețuri ieftine!
Telefon pentru oraș și comitat: 534.